സംസ്കാരവും സാമൂഹീകരണവും

4

CULTURE AND SOCIALISATION

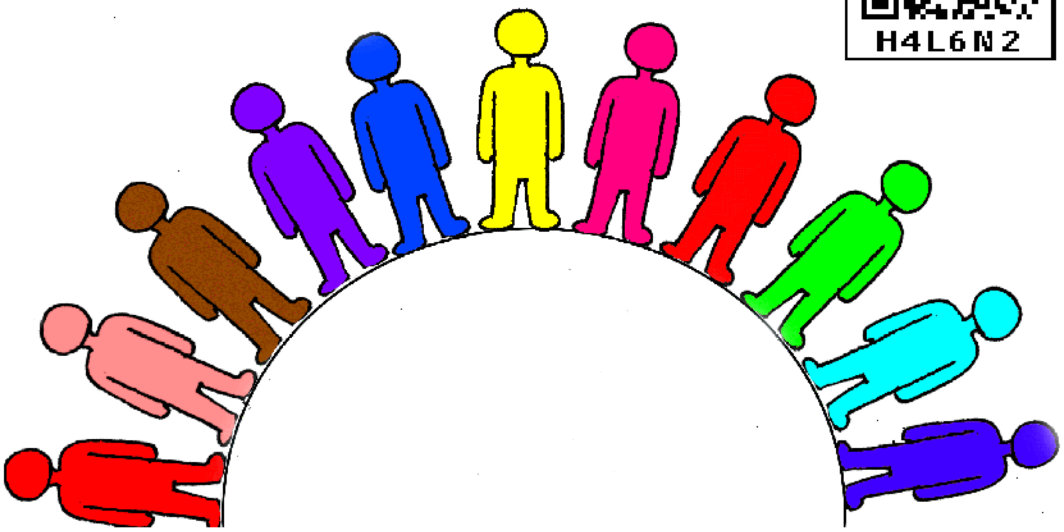

I

ആമുഖം

സമൂഹത്തെപ്പോലെ സംസ്കാരവും (Culture) പലപ്പോഴും അവ്യക്തമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു പദമാണ്. സംസ്കാരത്തെ വ്യക്തമായി നിർവചിക്കാനും അതിന്റെ വ്യത്യസ്ത തലങ്ങൾ വേർതിരിച്ചറിയാനും ഈ അധ്യായം നമ്മെ സഹായിക്കും. സാധാരണ സംഭാഷണങ്ങളിൽ സംസ്കാരത്തെ കലകളിലേക്കും വർഗങ്ങളുടെയോ രാജ്യങ്ങളുടെയോ ജീവിതരീതികളിലേക്കും ബന്ധപ്പെടുത്തി പരിമിതപ്പെടുത്താറുണ്ട്. സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞരും നരവംശശാസ്ത്രജ്ഞരും സംസ്കാരം നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹിക പശ്ചാത്തലങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് പഠനം നടത്തുന്നത്. അതുപോലെ സംസ്കാരത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത തലങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും അവർ ശ്രമിക്കുന്നു.

അജ്ഞാതമായ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു സഞ്ചരിക്കുന്നതിന് നിങ്ങൾക്കു ഭൂപടം ആവശ്യമുള്ളതുപോലെ, സാമൂഹികജീവിതത്തിന് സംസ്കാരം ആവശ്യമാണ്. സമൂഹത്തിലെ മറ്റുള്ളവരുമായി ഇടപഴകുന്നതിലൂടെ പഠിക്കുന്നതും വികാസം പ്രാപിക്കുന്നതുമായ പൊതുധാരണയാണ് സംസ്കാരം. ഒരു സംഘത്തിൽ രൂപപ്പെടുന്ന പൊതുധാരണ മറ്റിടങ്ങളിലേതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തവും ഒരു സ്വത്വം (Identity) ഉള്ളതുമായിരിക്കും. എന്നാൽ സംസ്കാരം ഒരിക്കലും പൂർണതപ്രാപിച്ച ഉൽപ്പന്നമല്ല. അവ എല്ലായ്പ്പോഴും മാറുകയും പരിണമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സംസ്കാരത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾ സ്ഥിരമായി കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെടുകയും ഒഴിവാക്കപ്പെടുകയും വികസിക്കുകയും ചുരുങ്ങുകയും പുനഃക്രമീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതാണ് സംസ്ക്കാരങ്ങളെ ചലനാത്മകമായ ഏകകങ്ങളായി മാറ്റുന്നത്.

നിങ്ങളുടെ സംസ്കാരത്തിൽ മറ്റുള്ളവരെ എങ്ങനെയാണ് അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നത്?

നിങ്ങൾ സുഹൃത്തുക്കൾ, പ്രായംകൂടിയവർ, ഭിന്നലിംഗക്കാർ, മറ്റു സംഘാംഗങ്ങൾ എന്നിവരെയെല്ലാം വ്യത്യസ്തരീതിയിലാണോ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുക?

ആരെങ്കിലും നിങ്ങളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തപ്പോൾ, ആ രീതി നിങ്ങൾക്ക് വിചിത്രമായി തോന്നിയിട്ടുണ്ടോ?

നിങ്ങൾ പൊതുവായ ഒരു സംസ്കാരം പങ്കുവയ്ക്കാത്തതുകൊണ്ടാണോ ഇങ്ങനെ തോന്നിയത്?

പിന്നീടൊരിക്കൽ ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ എന്തുചെയ്യണമെന്ന് നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കും. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിങ്ങളുടെ അറിവ് വികസിക്കുകയും പുനഃക്രമീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

മറ്റുള്ളവരോടൊപ്പം ചേർന്ന് ഒരു പൊതുധാരണ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാനും ചിഹ്നങ്ങൾക്കും ആംഗ്യങ്ങൾക്കും ഒരേ അർഥം കണ്ടെത്താനുമുള്ള വ്യക്തികളുടെ കഴിവാണ് മനുഷ്യനെ മൃഗങ്ങളിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തനാക്കുന്നത്. സാമൂഹികധർമം എന്നത് കുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങൾ, സംഘങ്ങൾ, സമുദായങ്ങൾ എന്നിവരോടൊപ്പം നാം ആർജിച്ചെടുക്കുന്നതാണ്. ഉപകരണങ്ങളുടെയും സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെയും ഉപയോഗവും ഭൗതികേതര ചിഹ്നങ്ങളുടെയും പ്രതീകങ്ങളുടെയും അർഥവും നാം പഠിക്കുന്നത് കുടുംബാംഗങ്ങളുമായും സുഹൃത്തുക്കളുമായും സഹപ്രവർത്തകരുമായുള്ള വ്യത്യസ്ത സാമൂഹികതലങ്ങളിലുള്ള ഇടപെടലുകളിലൂടെയാണ്. ഇത്തരം അറിവുകളിലധികവും വ്യവസ്ഥാപിതമായി വിവരിക്കപ്പെടുന്നതും കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നതും പുസ്തകങ്ങളിലൂടെയോ വാമൊഴിയിലൂടെയോ ആയിരിക്കും.

ഉദാഹരണമായി താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ആശയവിനിമയം ശ്രദ്ധിക്കുക. വാക്കുകളും മുഖഭാവങ്ങളുംകൊണ്ട് എങ്ങനെയാണ് ആശയം കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നതെന്ന് കാണുക.

ഒരു യാത്രക്കാരനും ഓട്ടോ ഡ്രൈവറും മുഖഭാവത്തിലൂടെയും വാക്കുകളിലൂടെയും എങ്ങനെയാണ് ആശയവിനിമയം നടത്തുന്നത് എന്നു കാണാം. യാത്രക്കാരൻ: ഇന്ദിരാനഗർ? (പുരികം വളച്ചുകൊണ്ട് ഓട്ടോ ഡ്രൈവറോട്). ഡ്രൈവർ പിൻസീറ്റിലേക്ക് തലതിരിച്ചാൽ 'അതെ' എന്നാണ് അർഥമാക്കുന്നത്. അഥവാ വണ്ടി നിർത്താതെ ഓടിച്ചുപോവുകയോ മോശമായ വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ഗോഷ്ടി കാണിക്കുകയോ പുഞ്ചിരിയോടെ തലയാട്ടുകയോ ചെയ്താൽ അല്ല എന്നാണ് അർഥമാക്കുന്നത്.

ഇത്തരം അറിവുകൾ സമൂഹത്തിലുള്ള നമ്മുടെ പങ്കും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും നിർവഹിക്കാൻ നമ്മെ സജ്ജരാക്കുന്നു. മുൻ അധ്യായ

ങ്ങളിൽ പങ്ക് (Role), പദവി (Status) എന്നീ സങ്കൽപ്പനങ്ങൾ പരിചയപ്പെട്ടു. കുടുംബം പ്രാഥമിക സാമൂഹീകരണത്തിന്റെയും വിദ്യാലയങ്ങളും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളും ദ്വിതീയ സാമൂഹീകരണത്തിന്റെയും ഇടത്താവളങ്ങളാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കി. ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ എങ്ങനെയാണ് ചിഹ്നങ്ങളും പ്രതീകങ്ങളും കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

II

പശ്ചാത്തല വൈവിധ്യങ്ങൾ, വ്യത്യസ്ത സംസ്കാരങ്ങൾ (Diverse Settings, Different Cultures)

കുന്നുകൾ, സമതലങ്ങൾ, വനങ്ങൾ, വെട്ടിത്തെളിച്ച പ്രദേശങ്ങൾ, മരുഭൂമികൾ, നദീതീരങ്ങൾ, ദ്വീപുകൾ, വൻകരകൾ പോലെയുള്ള വ്യത്യസ്ത പ്രകൃതിപശ്ചാത്തലങ്ങളിലാണ് മനുഷ്യർ ജീവിക്കുന്നത്. കൂടാതെ ഗ്രാമങ്ങൾ, പട്ടണങ്ങൾ, നഗരങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സാമൂഹികചുറ്റുപാടുകളിലും നാം അധിവസിക്കുന്നു. വ്യത്യസ്ത ചുറ്റുപാടിൽ കഴിയുന്ന ജനങ്ങൾ പ്രകൃതിയുമായും സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങളുമായും ഇണങ്ങിച്ചേരുന്നതിന് വിവിധതന്ത്രങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നു. ഇതു പല ജീവിതരീതികളുടെ അഥവാ സംസ്കാരങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നു.

2004 ഡിസംബർ 26-ന് തമിഴ്നാട്, ആന്തമാൻ-നിക്കോബാർ ദ്വീപുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നാശം വിതച്ച സുനാമിയെ ജനങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്ത രീതിയിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾ പരിശോധിക്കാം. സുനാമിയോടുള്ള വൻകര-ദ്വീപുവാസികളുടെയും ഗോത്രസമുദായങ്ങളുടെയും പ്രതികരണങ്ങൾ തികച്ചും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിരുന്നു.

വൻകരകളിലെയും ദ്വീപുകളിലെയും ജനങ്ങൾ താരതമ്യേന ആധുനികജീവിതം നയിക്കുന്നവരാണ്. എന്നാൽ സുനാമിയെക്കുറിച്ച് ബോധമുള്ളവരല്ലാത്തതിനാൽ വൻതോതിലുള്ള നാശനഷ്ടങ്ങളും ജീവഹാനിയും സംഭവിച്ചത് ദ്വീപുകളിലുള്ള മുക്കുവജനതയ്ക്കും സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആധുനിക ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതികവിദ്യ പരിചിതമല്ലാത്ത ഓൻഗുകൾ, ജറാവകൾ, ഗ്രേറ്റ് ആന്തമാനീസ് എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഷോംപെനുകൾ എന്നീ ഗോത്രസമുദായങ്ങൾ ദുരന്തത്തെ തങ്ങളുടെ അനുഭവജ്ഞാനത്തിലൂടെ മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കുകയും ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് മാറി ജീവൻ രക്ഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ആധുനിക ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതികവിദ്യ കൈവശമുള്ളതുകൊണ്ടു മാത്രം ആധുനിക സംസ്കാരങ്ങൾ ദ്വീപുകളിലെ ഗോത്ര സംസ്കാരങ്ങളേക്കാൾ മികച്ചതാണെന്നു പറയാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഇതിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം. അതിനാൽ സംസ്കാരങ്ങളുടെ സ്ഥാനം നിർണയിക്കാൻ കഴിയുകയില്ല. പ്രകൃതിയുടെ വെല്ലുവിളികൾ നേരിടാനുള്ള കഴിവനുസരിച്ച് സംസ്കാരങ്ങളെ പര്യാപ്തമെന്നോ അപര്യാപ്തമെന്നോ വിലയിരുത്താം.

നിങ്ങളുടേതല്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രദേശം നിരീക്ഷിച്ച് അവിടെ പ്രകൃതിയുടെ സ്വാധീനംകൊണ്ട് ഭക്ഷണശീലങ്ങളിലും താമസരീതിയിലും വസ്ത്രധാരണത്തിലും ആരാധനാരീതിയിലുമൊക്കെ പ്രകടമാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ കണ്ടെത്തി പട്ടികപ്പെടുത്തുക.

സംസ്കാരത്തെ നിർവചിക്കുന്നു (Defining Culture)

ശാസ്ത്രീയസംഗീതം, നൃത്തരൂപങ്ങൾ, ചിത്രകല എന്നിവയിൽ അഭിരുചിയും നൈപുണിയും നേടുന്നതിനെയാണ് സംസ്കാരം എന്ന പദംകൊണ്ട് പലപ്പോഴും സൂചിപ്പിക്കാറുള്ളത്. ഇത്തരം പരിഷ്കൃത താൽപ്പര്യം സംസ്കാരശൂന്യരിൽനിന്നു വ്യക്തികളെ വേർതിരിക്കുമെന്നാണ് കരുതിയിരുന്നത്.

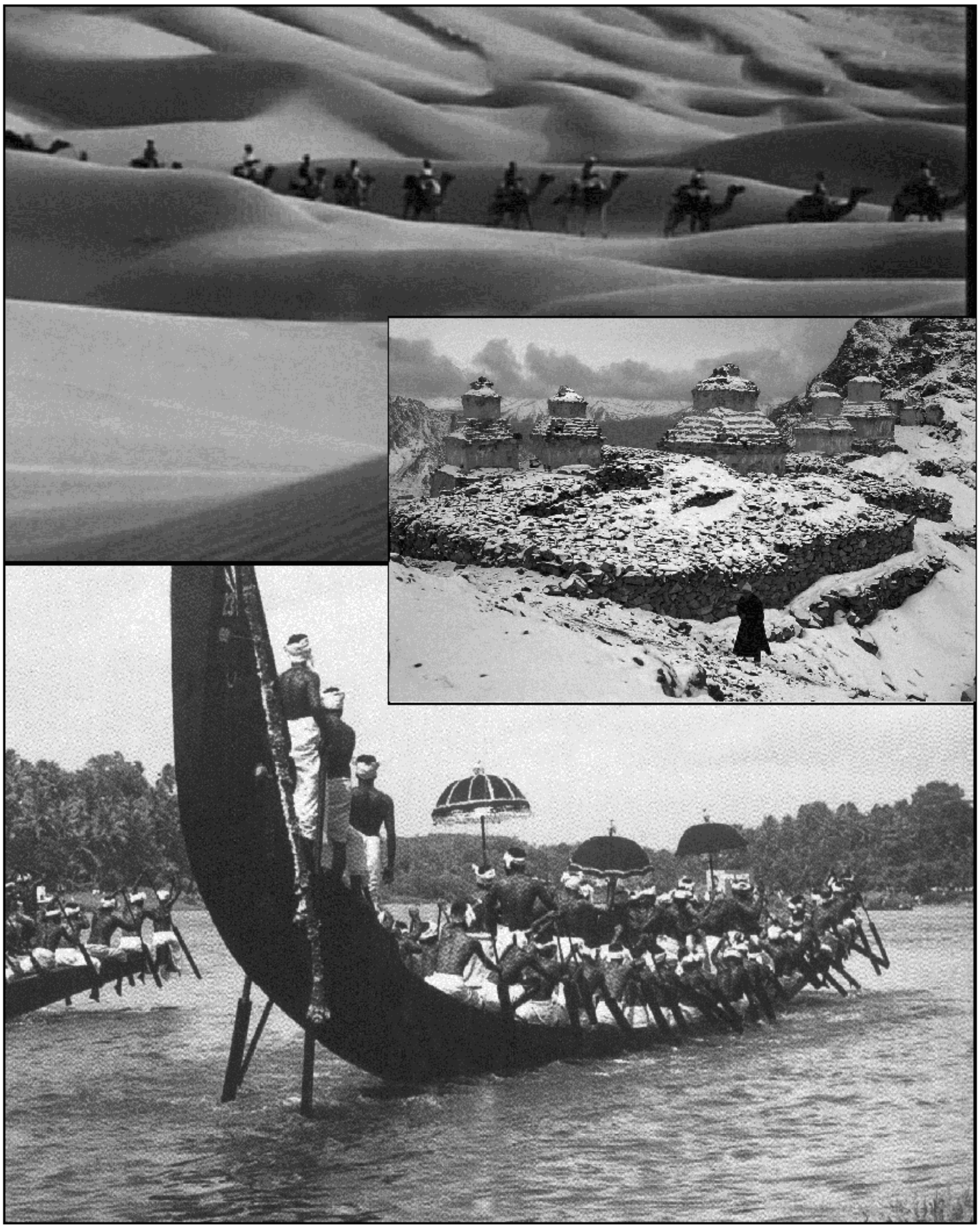

സംസ്കാരത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്ന പ്രകൃതി

എന്നാൽ സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ വ്യക്തികളെ പരസ്പരം വേർതിരിക്കുന്ന ഒന്നായല്ല സംസ്കാരത്തെ കാണുന്നത്, സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും പങ്കാളിത്തമുള്ള ഒരു ജീവിതരീതിയായിട്ടാണ്. എല്ലാ സാമൂഹികസംഘടനകളും അതിന്റേതായ ഒരു സംസ്കാരം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നുണ്ട്. ബ്രിട്ടിഷ് പണ്ഡിതനായ എഡ്വേഡ് ടൈലർ (Edward Tylor) സംസ്കാരത്തെ നരവംശശാസ്ത്രപരമായി ഇങ്ങനെ നിർവചിക്കുന്നു: "സമൂഹത്തിലെ ഒരംഗമെന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യൻ ആർജിച്ച വിജ്ഞാനം, വിശ്വാസം, കല, സദാചാരങ്ങൾ, നിയമം, ആചാരം, മറ്റു കഴിവുകൾ, ശീലങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സങ്കീർണമായ ആകത്തുകയാണ് സംസ്കാരം അഥവാ നാഗരികത" (ടൈലർ 1871).

നരവംശശാസ്ത്രത്തിലെ നിർവഹണവാദ (Functional) കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ സ്ഥാപകനായ പോളണ്ടുകാരൻ ബ്രോണിസ്‌ലോ മലിനോവ്സ്കി (Bronislaw Malinowski: 1884-1942) ഇങ്ങനെ എഴുതി: "പൂർവാർജിത വസ്തുക്കൾ, സാധനങ്ങൾ, (Artifacts) സാങ്കേതികപ്രക്രിയകൾ, ആശയങ്ങൾ, ശീലങ്ങൾ, മൂല്യങ്ങൾ എന്നിവയടങ്ങുന്നതാണ് സംസ്കാരം." (മലിനോവ്സ്കി 1931: 621-46)

ഒരു പുസ്തകത്തിലെ വാക്കുകൾ നോക്കുന്നതുപോലെ നാം മനുഷ്യന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നോക്കിക്കാണണമെന്ന് ക്ലിഫോഡ് ഗീറ്റ്സ് (Clifford Geetz) നിർദേശിക്കുന്നു. കാരണം, അവ ഒരു സന്ദേശം നൽകുന്നുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. "മനുഷ്യൻ അവൻ സ്വയം നെയ്തെടുത്ത പ്രാധാന്യത്തിന്റെ വലകളിൽ ബന്ധിതനായ ഒരു ജീവിയാണ്. ആ വലകളെ ഞാൻ സംസ്കാരമായി കരുതുന്നു. കാരണങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനല്ല ഈ അന്വേഷണം, അർഥങ്ങൾ കണ്ടെത്താനാണ്." (ഗീറ്റ്സ് 1973:5)

വസ്തുനിഷ്ഠ യാഥാർഥ്യങ്ങൾക്ക് അർഥം നൽകുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതായിട്ടാണ് സംസ്കാരത്തെ ലെസ്‌ലി വൈറ്റ് (Leslie White) കാണുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന്, പ്രത്യേക സ്രോതസ്സിൽ നിന്നുവരുന്ന ജലം നാം വിശുദ്ധമായി കണക്കാക്കാറുണ്ട്. ഇതിന് ഒരു സാംസ്കാരിക അർഥമുണ്ട്.

മേൽ പ്രസ്താവിച്ചവയിൽ ടൈലറുടെ നിർവചനത്തിൽ പെടാത്ത എന്തെങ്കിലും കാര്യങ്ങൾ മലിനോവ്സ്കിയുടെ നിർവചനത്തിൽ കാണാൻ സാധിക്കുമോ?

സംസ്കാരം എന്ന വാക്കിന് തുല്യമായ ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലെ വാക്കുകൾ കണ്ടെത്തുക. ഈ വാക്കുകൾക്കുള്ള പരസ്പരബന്ധം എന്താണ്?

ടൈലറുടെ നിർവചനത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കല ഒഴികെയുള്ളതെല്ലാം ഭൗതികേതരമാണ്. അദ്ദേഹം ഭൗതികസംസ്കാരത്തെ നോക്കിക്കാണാത്തതു കൊണ്ടല്ല ഇതു സംഭവിച്ചത്. അദ്ദേഹം യഥാർഥത്തിൽ ഒരു മ്യൂസിയം പരിപാലകനാണ്. കാരണം ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള സമൂഹങ്ങളിലെ പൂർവാർജിത വസ്തുക്കളും (Artifacts) കലാവസ്തുതകളും ഉപകരണ

ജീവിതരീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചിത്രം

ങ്ങളും പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിക്ക നരവംശശാസ്ത്ര കൃതികളും. ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹം സന്ദർശിച്ചവയല്ല. അതുകൊണ്ടു തന്നെ തൊട്ടും കണ്ടും അറിയുന്നതിനപ്പുറത്തുള്ള (Intangible) മാനങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം സംസ്കാരത്തെ നിർവചിച്ചതെന്നു കാണാം.

ഒന്നാം ലോകയുദ്ധകാലത്ത് പടിഞ്ഞാറൻ ശാന്തസമുദ്രത്തിലെ ഒരു ദ്വീപിൽ അകപ്പെട്ടുപോയ മലിനോവ്സ്കി ദീർഘകാലം ഒരു സമൂഹത്തിൽ താമസിച്ച് പഠിക്കുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം നേരിട്ടനുഭവിച്ചു. ഇത് ഫീൽഡ് വർക്ക് എന്ന പഠനരീതിയുടെ ആവിർഭാവത്തിലേക്കു നയിച്ചുവെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് അധ്യായം 5-ൽ മനസ്സിലാക്കാം.

അമേരിക്കൻ നരവംശശാസ്ത്രജ്ഞരായ ആൽഫ്രഡ് ക്രോബറും (Alfred Krober), ക്ലൈഡ് ക്ലൂക്ഹോനും (Clyde-Kluckholn) സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് 1952-ൽ Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions എന്ന പേരിൽ ഒരു സമഗ്ര സർവേ നടത്തി.

സംസ്കാരത്തിന്റെ വിവിധങ്ങളായ നിർവചനങ്ങളുടെ മാതൃക താഴെ കൊടുത്ത പദസൂര്യനിലൂടെ കണ്ടെത്താം.

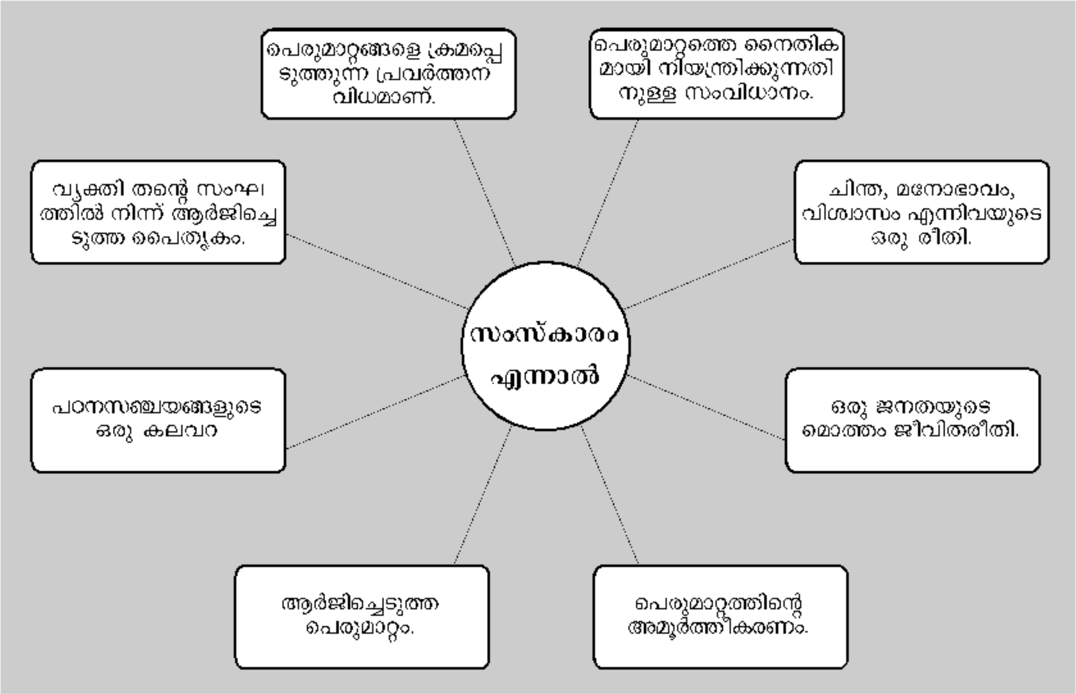

മുകളിൽ തന്നിരിക്കുന്ന സംസ്കാരത്തിന്റെ നിർവചനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി ഏറ്റവും ഉചിതമായത് കണ്ടെത്തുക. വ്യത്യസ്ത സന്ദർഭങ്ങളിൽ സംസ്കാരം എന്ന പദം ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് നമുക്കറിയാം. ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഈ പദം എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കുന്നു വെന്നു കണ്ടെത്തുക.

സംസ്കാരത്തിന്റെ മാനങ്ങൾ (Dimensions of Culture)

സംസ്കാരത്തിന് മൂന്നു മാനങ്ങളുണ്ട്.

1. **ജ്ഞാനാത്മകസംസ്കാരം (Cognitive culture)**

നാം കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതുമായ പ്രക്രിയകൾക്ക് അർഥം നൽകുന്നതിനെ പ്രതി

പാദിക്കുന്നു. ഉദാഹരണമായി ഒരു മൊബൈൽ ഫോണിന്റെ റിങ്ടോൺ തിരിച്ചറിയുന്നത്, ഒരു രാഷ്ട്രീയനേതാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള കാർട്ടൂൺ തിരിച്ചറിയുന്നത്.

2. **നൈതികസംസ്കാരം (Normative culture)**

പെരുമാറ്റനിയമങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്നവയെയാണ് നൈതികമാനങ്ങൾ എന്നു

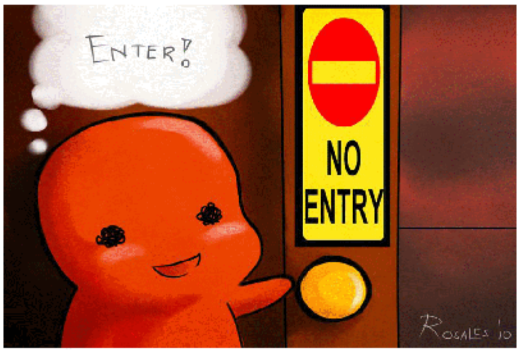

പറയുന്നത്. ഉദാഹരണം: അപരന്റെ കത്ത് തുറന്ന് നോക്കാതിരിക്കുക, മരണവീട്ടിലെ പെരുമാറ്റരീതികൾ, ചടങ്ങുകൾ.

3. **ഭൗതികസംസ്കാരം (Material culture)**

ഭൗതിക ഉപാധികൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടുള്ള എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഉദാഹരണം: ഉപകരണങ്ങൾ, യന്ത്രങ്ങൾ, ഇന്റർനെറ്റ് ചാറ്റിങ്, അരിപ്പൊടി കൊണ്ട് തറയിൽ കോലം വരയ്ക്കുന്നത്.

സംസ്കാരത്തിന്റെ എല്ലാ മാനങ്ങളും കൂടി ച്ചേരുമ്പോഴാണ് അത് പൂർണത പ്രാപിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന്, നൈതികവും ജ്ഞാനാത്മകവുമായ തലങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവില്ലാതെ ഭൗതികസംസ്കാരത്തെ പൂർണമായും മനസ്സിലാക്കാൻ നമുക്കു കഴിയില്ല. അതേസമയം സാമൂഹികപ്രക്രിയയെക്കുറിച്ചുള്ള അവബോധം വളർത്തിയെടുക്കാൻ ഈ മൂന്നു മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ജ്ഞാനവും നമുക്കാവശ്യമാണ്. എന്നാൽ ഒരു സമുദായത്തിലെ ചിലർക്ക് മാത്രം സാക്ഷരതയുടെ ജ്ഞാനാത്മകശേഷികൾ സ്വായത്തമാകുമ്പോൾ, നൈതിക സംസ്കാരത്തിൽപ്പെടുന്ന കത്തിന്റെ സ്വകാര്യത പാലിക്കപ്പെടുക എന്ന നിയമം അസാദ്ധ്യമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ മണ്ഡലങ്ങളെ കുറിച്ച് പ്രത്യേകമായി ചർച്ചചെയ്യുമ്പോൾ പല പ്രധാനപ്പെട്ട ഉൾക്കാഴ്ചകളും നമുക്കു ലഭിക്കുന്നു.

സംസ്കാരത്തിന്റെ ജ്ഞാനാത്മകതലങ്ങൾ (Cognitive Aspects of Culture)

സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭൗതികതലങ്ങളും (തൊട്ടറിയാനും കാണാനും കേൾക്കാനും കഴിയുന്നത്) നൈതികതലങ്ങളും (വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്)പോലെ എളുപ്പം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നവയല്ല ജ്ഞാനാത്മക തലങ്ങൾ. ജ്ഞാനാത്മകം എന്ന വാക്കിന്റെ അർഥം അവബോധമുണ്ടാക്കുക എന്നാണ്. ചുറ്റുപാടുകളിൽനിന്ന് നമുക്കു ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവബോധം അഥവാ ധാരണ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനെയാണ് ജ്ഞാനാത്മകത എന്നു പറയുന്നത്. സാക്ഷരസമൂഹങ്ങളിൽ ആശയങ്ങളെ പുസ്തകങ്ങളിലും പ്രമാണങ്ങളിലും പകർത്തി അവ വായനശാലകളിലോ സ്ഥാപനങ്ങളിലോ ഗ്രന്ഥപ്പുരകളിലോ സംരക്ഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിരക്ഷരസമൂഹങ്ങളിൽ ഐതിഹ്യങ്ങളും കഥകളുമെല്ലാം ഓർമയിൽ സൂക്ഷിക്കപ്പെടുകയും വാമൊഴിയിലൂടെ കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുകയുമാണ്. ആചാരങ്ങളിലും ആഘോഷങ്ങളിലും ഇവ കോർത്തെടുത്ത് വിവരണം നൽകുന്നതിന് വാമൊഴിയിൽ ശിക്ഷണം സിദ്ധിച്ച വിദഗ്ധരുണ്ട്.

കലയുടെ നിർമാണത്തിലും ഉപഭോഗത്തിലും എഴുത്തിന്റെ സ്വാധീനം സാഹിത്യകാരനും ചിന്തകനുമായ വാൾട്ടർ ഓങ് (Walter Ong) Orality and Literacy എന്ന പുസ്തകത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. 1971-ലെ ഈ പഠനത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉദ്ധരിക്കുന്നത് നിലവിലുള്ള മൂവായിരത്തോളം ഭാഷകളിൽ എഴുപത്തിയെട്ട് (78) എണ്ണത്തിനുമാത്രമേ സ്വന്തമായ സാഹിത്യമുള്ളൂ എന്നതാണ്. എഴുതപ്പെടാത്ത വസ്തുതകൾക്ക് ചില സവിശേഷതകൾ അദ്ദേഹം നിർദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഓർത്തെടുക്കുന്നത് ലളിതമാക്കാൻ വാക്കുകളുടെ ആവർത്തനം ആവശ്യമാണ്. പരിചിതമല്ലാത്ത ഒരു സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് വായിക്കുന്നവരേക്കാൾ കൂടുതൽ വാമൊഴിയുടെ ശ്രോതാക്കൾ കൂടുതൽ സ്വീകര്യരായിക്കാണുന്നു. പുസ്തകം എഴുതുമ്പോൾ അത് വളരെ വിശദീകരണാത്മകമായി മാറുന്നു.

നമ്മുടെ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ, വിശേഷാവകാശമുള്ള കുറച്ചുപേർക്ക് മാത്രമേ അക്ഷരാഭ്യാസം ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളൂ എന്നു കാണാം. അതു കൊണ്ടുതന്നെ ഒരിക്കൽപ്പോലും വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പോയിട്ടില്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ ധാരാളമുള്ള ഇന്ത്യയിൽ അത്തരം ജനതയുടെ ജീവിതത്തിൽ സാക്ഷരതയ്ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം സമൂഹശാസ്ത്രപഠനങ്ങൾ അന്വേഷണവിധേയമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം പഠനങ്ങൾ അപ്രതീക്ഷിതമായ ചില പ്രതികരണങ്ങളിലേക്കും നയിക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, ഇടപാടുകാർ തരാനുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് മനക്കണക്ക് ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ളപ്പോൾ എന്തിനാണ് താൻ അക്ഷരമാല പഠിക്കുന്നതെന്ന് ഒരു പച്ചക്കറിവിൽപ്പനക്കാരൻ ചോദിക്കുകയുണ്ടായി.

സമകാലികലോകത്ത് നാം ആശ്രയിക്കുന്നത് ലിഖിതവും ശ്രവ്യവും ദൃശ്യവുമായ രേഖകളെയാണ്. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ ശാസ്ത്രീയ സംഗീത വിദ്യാർഥികളെ ഇന്നും പഠിക്കാനുള്ള കാര്യങ്ങൾ എഴുതിയെടുക്കാൻ പ്രോൽസാഹിപ്പിക്കാറില്ല. കേട്ടുപഠിക്കാനും ഓർമകളിൽ സൂക്ഷിക്കാനുമാണ് അവരോട് നിർദേശിക്കാറുള്ളത്. ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങൾ, വിവിധതരം ചാനലുകൾ, കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ, ഇന്റർനെറ്റ് എന്നിവയുടെ സ്വാധീനത്തെക്കുറിച്ച് നമുക്കിപ്പോഴും വേണ്ടത്ര അറിവില്ല. നമ്മുടെ ജ്ഞാനാത്മക സംസ്കാരത്തെയും ശ്രദ്ധയുടെ കാലയളവിനെയും ഈ പുതിയ മാധ്യമങ്ങൾ സ്വാധീനിക്കുന്നുണ്ടോ?

സംസ്കാരത്തിന്റെ നൈതികതലങ്ങൾ (Normative Aspects of Culture)

സംസ്കാരത്തിന്റെ നൈതികമാനത്തിൽ നാട്ടുരീതികൾ (Folk ways), ആചാരങ്ങൾ (Customs), വഴക്കങ്ങൾ (Mores), കീഴ്വഴക്ക

ങ്ങൾ (Conventions), നിയമങ്ങൾ (Laws) എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവ വ്യത്യസ്ത സന്ദർഭങ്ങളിൽ സാമൂഹികപെരുമാറ്റത്തിന് മാർഗനിർദേശം നൽകുന്ന മൂല്യങ്ങളോ നിയമങ്ങളോ ആണ്. നാം പലപ്പോഴും സാമൂഹികവഴക്കങ്ങൾ പിന്തുടരുന്നു. കാരണം, സാമൂഹീകരണത്തിന്റെ (Socialisation) ഫലമായി നാമത് ശീലമാക്കിയിരിക്കുന്നു. സാമൂഹികയോജിപ്പിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന അംഗീകാരങ്ങൾ എല്ലാ സാമൂഹികവഴക്കങ്ങൾക്കൊപ്പവും ഉണ്ടാവും. അധ്യായം 2-ൽ ഇത് വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

വഴക്കങ്ങൾ അന്തർലീനമായ ചട്ടങ്ങളാണെങ്കിൽ (Implicit Rules) നിയമങ്ങൾ സ്പഷ്ടമായ ചട്ടങ്ങളാണ് (Explicit Rules). ഫ്രഞ്ച് സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞനായ പിയറി ബോർഡിയോ (Pierre Bourdieu) യുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, മറ്റൊരു സംസ്കാരത്തിന്റെ വഴക്കങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്ക് അന്തർലീനമായ ചില അർഥതലങ്ങളുണ്ടെന്ന് നാം നിശ്ചയമായും ഓർമിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു വ്യക്തി തനിക്ക് ലഭിച്ച സഹായത്തിന് നന്ദിപ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ പെട്ടെന്നുതന്നെ തിരിച്ചു സമ്മാനം നൽകാൻ പാടില്ല. കാരണം, അതിനെ സൗഹൃദപ്രകടനമായല്ല, ഒരു ബാധ്യത ഒഴിവാക്കാനുള്ള ശ്രമമായി കരുതപ്പെടാം.

സർക്കാർ നിർവചിച്ച ഒരു ഔപചാരിക ഉത്തരവാണ് നിയമം. ഒരു ചട്ടം അഥവാ തത്ത്വം എന്ന നിലയ്ക്ക് പൗരർ നിർബന്ധമായും അവ അനുസരിക്കണം. നിയമങ്ങൾ പ്രകടമായവയാണ്. അത് സമൂഹത്തിനാകമാനം ബാധകമാണ്. നിയമലംഘനം ശിക്ഷാർഹമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന്, സൂര്യാസ്തമയത്തിനു ശേഷം കുട്ടികളെ വീടിനു പുറത്തു വിടാൻ നിങ്ങളുടെ കുടുംബം അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്നു കരുതുക, അത് നിയമമല്ല, മാനദണ്ഡമാണ് (Norm). അത് നിങ്ങളുടെ കുടുംബത്തെ മാത്രം ബാധിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. എന്നാൽ മറ്റൊരാളുടെ വീട്ടിൽനിന്ന് നിങ്ങൾ ഒരു സ്വർണമാല മോഷ്ടിക്കുകയും പിടിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്താൽ നിങ്ങളെ വിചാരണ ചെയ്ത് ശിക്ഷവിധിച്ച് ജയിലിലടയ്ക്കും. കാരണം, നിങ്ങൾ സാർവത്രികമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട സ്വകാര്യസ്വത്തു നിയമം ലംഘിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അധികാരം രൂപപ്പെടുത്തിയ നിയമങ്ങളാണ് അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ അംഗീകൃത പെരുമാറ്റവ്യവസ്ഥയെ (Acceptable Behaviour) നിർവചിക്കുന്നത്. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അധികാരം അംഗീകരിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും അവിടത്തെ നിയമം ബാധകമാണ്. എന്നാൽ മാനദണ്ഡങ്ങൾ (Norms) പദവിക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കും. സമൂഹത്തിലെ പ്രബല വിഭാഗങ്ങൾ അവരുടെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കണം. ഇത്തരം മാനദണ്ഡം പലപ്പോഴും വിവേചനപരമായിരിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, ദലിതരെ പ്രബലവിഭാഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന പാത്രത്തിൽനിന്നോ കിണറുകളിൽനിന്നോ വെള്ളം കുടിക്കാൻ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. സ്ത്രീകൾക്ക് പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ സ്വതന്ത്രമായി സഞ്ചരിക്കാനുള്ള അനുവാദവും നൽകിയിരുന്നില്ല.

സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭൗതികതലങ്ങൾ (Material Aspects of Culture)

സംസ്കാരത്തിന് ഒരു ഭൗതികതലമുണ്ട്. മനുഷ്യർ നിർമിക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഭൗതികവസ്തുക്കളാണ് ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. ഉപകരണങ്ങൾ, സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, യന്ത്രങ്ങൾ, കെട്ടിടങ്ങൾ, ഗതാഗതമാർഗങ്ങൾ, വാർത്താവിനിമയ ഉപകരണങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം അതിലുൾപ്പെടുന്നു. ഭൗതികസംസ്കാരത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ഘടകമാണ് സാങ്കേതികവിദ്യ.

മൊബൈൽഫോൺ, മ്യൂസിക് സിസ്റ്റം, കാറുകൾ, ബസ്സുകൾ, എ.ടി.എം. (Automated Teller Machine), റഫ്രിജറേറ്റർ, കമ്പ്യൂട്ടറുകൾ

എന്നിവയുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിലുള്ള ഉപയോഗം സാങ്കേതികവിദ്യയിലുള്ള ആശ്രയത്വത്തിന്റെ സൂചകങ്ങളാണ്. ഉൽപ്പാദനം വർധിപ്പിക്കുന്നതിനായി വൈദ്യുതമോട്ടോറുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതും റേഡിയോ ഉപയോഗിക്കുന്നതും ഗ്രാമങ്ങൾപോലും സാങ്കേതികവിദ്യയെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള തെളിവാണ്.

സംസ്കാരത്തെ പൊതുവെ രണ്ടായി തിരിക്കാം-ഭൗതികവും ഭൗതികേതരവും. ജ്ഞാനാത്മകവും നൈതികവുമായ തലങ്ങളാണ് ഭൗതികേതരസംസ്കാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. ഉൽപ്പാദനം വർധിപ്പിക്കുന്നതിനും ജീവിതത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ ഉയർത്തുന്നതിനും ഭൗതികമാനങ്ങൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. ഭൗതികസംസ്കാരത്തിന്റെ തലങ്ങൾ അതിവേഗം മാറുന്നു. എന്നാൽ ഭൗതികേതരതലങ്ങളിൽ വളരെ സാവധാനത്തിലാണ് മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നത്. ഭൗതികസംസ്കാരത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ഭൗതികേതര സംസ്കാരത്തിലെ മാറ്റങ്ങൾ ഒപ്പമെത്താത്ത അവസ്ഥയെ സാംസ്കാരിക ചലനമാന്ദ്യം (Cultural Lag) എന്നു വിളിക്കുന്നു.

സംസ്കാരവും സ്വത്വവും (Culture and Identity)

സ്വത്വം പൈതൃകമായി ലഭിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ പരിഷ്കൃതമായ ഒന്നാണ്. വ്യക്തിയും സംഘവും അവരുടെ സ്വത്വം രൂപപ്പെടുത്തുന്നത് മറ്റുള്ളവരുമായുള്ള അവരുടെ ബന്ധങ്ങളിലൂടെയാണ്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വത്വം അയാൾ വഹിക്കുന്ന സാമൂഹിക പങ്കിലൂടെ പകർന്നുകിട്ടുന്നതാണ്. ആധുനികസമൂഹത്തിലെ ഓരോ വ്യക്തിയും പലതരത്തിലുള്ള പങ്കുകൾ വഹിക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, കുടുംബത്തിനകത്ത് അയാൾ ഒരു രക്ഷിതാവോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കുട്ടിയോ ആകാം. ഈ രണ്ടു പ്രത്യേക പങ്കുകൾക്കും അതിന്റേതായ പ്രത്യേക അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുമുണ്ട്.

ഒരാൾക്ക് അയാളുടെ പങ്ക് നിർവഹിക്കണമെങ്കിൽ അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും മാത്രം പോരാ, അവ തിരിച്ചറിയപ്പെടുകയും അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും വേണം (പങ്ക് നിർവഹിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്രത്യേക ഭാഷയുടെ അംഗീകാരം വഴിയാണ് ഇത് സാധ്യമാകുന്നത്). വിദ്യാർഥികളെയും ക്ലാസിലെ പ്രകടനത്തെയും പരാമർശിക്കുന്നതിന് അവരുടേതായ ഭാഷാരീതികളുണ്ട്. ഈ ഭാഷ നിർമിക്കുന്നതിലൂടെ അവർ അവരുടേതായ അർഥങ്ങളുടെയും പ്രാധാന്യങ്ങളുടെയും ഒരു ലോകം പടുത്തുയർത്തുമ്പോഴാണ് അവരുടെ സ്വത്വം രൂപപ്പെടുന്നത്. ഇതേപോലെ സ്ത്രീകൾക്ക് പുരുഷന്മാരിൽനിന്ന് മാറി അവരുടേതായ ഇടങ്ങളിൽ അവരുടേതായ ഭാഷ സൃഷ്ടിക്കാനറിയാം. ഗ്രാമങ്ങളിലെ കുളക്കടവിലും നഗരങ്ങളിലെ ടെറസ്സിനു മുകളിൽ തുണി ഉണക്കാനിടുന്ന സ്ത്രീകളുടെയും മറ്റും പ്രത്യേക ഭാഷയും സംസാരരീതിയും ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

ഒരു സംസ്കാരത്തിൽത്തന്നെ പല ഉപസംസ്കാരങ്ങളു (sub-culture) മുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി, വരേണ്യവർഗസംസ്കാരം, യുവതൊഴിലാളിവർഗസംസ്കാരം. ഉപസംസ്കാരങ്ങൾക്ക് അവയുടേതായ ശൈലി, അഭിരുചി, സമാജം എന്നിവയുണ്ട്. അവരുടെ സംസാരരീതി, വസ്ത്രധാരണം, പ്രത്യേകതരം സംഗീതത്തോടുള്ള താൽപ്പര്യം, മറ്റ് അംഗങ്ങളോട് ഇടപഴകുന്ന രീതി എന്നിവയിലൂടെ ഈ ഉപസംസ്കാരങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാനാകും.

ഉപസംഘങ്ങൾ ഗാഢബന്ധം നിലനിർത്തുന്ന ഏകകങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതോടൊപ്പം അംഗങ്ങൾക്ക് സ്വത്വബോധം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം സംഘങ്ങൾക്ക് നേതാക്കളും അനുയായികളും ഉണ്ടെങ്കിലും ലക്ഷ്യം നേടാനായി അവർ ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, അയൽപക്കസംഘത്തിലെ യുവാക്കൾ ഒരു ക്ലബ്ബിന് രൂപംകൊടുത്ത് കായികവും ക്രിയാത്മകവുമായ പരിപാടികളിൽ ഏർപ്പെടുന്നു.

ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ പ്രദേശത്ത് ഒരു ഗുണാത്മക പ്രതിച്ഛായ സൃഷ്ടിക്കുകയും ഇത് അംഗങ്ങൾക്ക് ഒരു ഗുണാത്മക വ്യക്തി പ്രതിച്ഛായ നൽകുകയും അവരെ നല്ല പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്കു പ്രചോദിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ സംഘസ്വത്വം അവരെ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ദിശയിലേക്കു നയിക്കുന്നു. സംഘം മറ്റു സംഘങ്ങളിൽനിന്ന് വേർതിരിക്കപ്പെടുകയും അയൽപക്കസംഘങ്ങളുടെ അംഗീകാരവും സ്വീകാര്യതയും നേടിയെടുക്കുന്നതിലൂടെ അതിന്റേതായ സ്വത്വം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ ഉപസംസ്കാര സംഘങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? ഇത്തരം സംഘങ്ങളെ നിങ്ങൾ എങ്ങനെ തിരിച്ചറിയും?

വംശകേന്ദ്രോന്മുഖത (Ethnocentrism)

സംസ്കാരങ്ങൾ തമ്മിൽ ബന്ധപ്പെടുമ്പോൾ മാത്രമാണ് വംശകേന്ദ്രോന്മുഖത രൂപപ്പെടുന്നത്. മറ്റു സംസ്കാരങ്ങളിലെ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസങ്ങളെയും പെരുമാറ്റത്തെയും സ്വന്തം സംസ്കാരത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ വിലയിരുത്തുന്നതിനെയാണ് വംശകേന്ദ്രോന്മുഖത എന്നു പറയുന്നത്. സ്വന്തം സംസ്കാരം മറ്റുള്ളവരുടെ സംസ്കാരത്തേക്കാൾ മികച്ചതാണെന്ന ധാരണയാണ് ഈ സങ്കൽപ്പനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

ഇന്ത്യയിൽ പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസം നടപ്പിലാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 1835-ൽ തോമസ് ബബിങ്ടൺ മെക്കാളെ (Thomas Babbington Macaulay) ഈസ്റ്റിന്ത്യാ കമ്പനിക്ക് വേണ്ടി തയാറാക്കിയ വിദ്യാഭ്യാസ മിനുട്സിൽ (Minutes on Education) ഈ സാംസ്കാരിക മേൽക്കോയ്മ പ്രകടമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം രക്തത്തിലും നിറത്തിലും ഇന്ത്യക്കാരായ, എന്നാൽ അഭിരുചിയിലും വീക്ഷണത്തിലും ധാർമികതയിലും ബുദ്ധിയിലും ഇംഗ്ലീഷുകാരായ ഒരു വർഗത്തെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. (Quoted in Mukherji 1948/1979: 87)

വംശകേന്ദ്രോന്മുഖതയുടെ നേർവിപരീതമാണ് സാർവജനീനത (Cosmopolitanism). സാർവജനീന കാഴ്ചപ്പാട് മറ്റു സംസ്കാരങ്ങളുടെ വ്യത്യസ്തതകൾക്ക് വില കൽപ്പിക്കുന്നു. സാർവജനീനമായ കാഴ്ചപ്പാടുള്ള ഒരു വ്യക്തി മറ്റുള്ളവരുടെ മൂല്യങ്ങളെയും വിശ്വാസങ്ങളെയും സ്വന്തം സംസ്കാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിലയിരുത്താറില്ല. സാർവജനീനത വ്യത്യസ്ത സാംസ്കാരികപ്രവണതകളെ ആദരിക്കുകയും ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്വന്തം സംസ്കാരത്തെ സമ്പുഷ്ടമാക്കുന്നതിന് സാംസ്കാരിക കൈമാറ്റത്തെയും കടംവാങ്ങലിനെയും അത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. വിദേശവാക്കുകളെ സ്വന്തം പദസഞ്ചയത്തിൽ തുടർച്ചയായി ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഏറ്റവും പ്രബലമായ ഒരു അന്തർദേശീയ വിനിമയ മാധ്യമമായി ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷ ഉയർന്നു വന്നതും പാശ്ചാത്യ പോപ് സംഗീതം, ഇന്ത്യൻ നാടോടിസംഗീതം, ബാൻഗ്രയും ഗസലും പോലെയുള്ള അർധക്ലാസിക് സംഗീതം എന്നിവയിൽനിന്ന് കടമെടുത്തുകൊണ്ട് ഹിന്ദി ചലച്ചിത്രസംഗീതം പ്രസിദ്ധിയാർജിച്ചതും സാർവജനീനതയ്ക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ഒരു ആധുനികസമൂഹം സാംസ്കാരിക വ്യത്യാസങ്ങളെ വിലമതിക്കുന്നു. വിദേശത്തുനിന്നുള്ള സാംസ്കാരികസ്വാധീനങ്ങൾക്കു നേരെ അതിന്റെ വാതിലുകൾ കൊട്ടിയടയ്ക്കുന്നുമില്ല. എന്നാൽ അത്തരം സ്വാധീനങ്ങൾ എല്ലായ്പ്പോഴും തനത് സംസ്കാരത്തിലുൾപ്പെടുത്തി തദ്ദേശീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളുമായി കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. വിദേശവാക്കുകളുടെ ഉൾപ്പെടുത്തലില്ലെങ്കിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയ്ക്ക് സ്വന്തമായി നിലനിൽപ്പില്ല. അതുപോലെ ഹിന്ദി ചലച്ചിത്രഗാനങ്ങൾ കടംകൊള്ളലുകളിലൂടെ

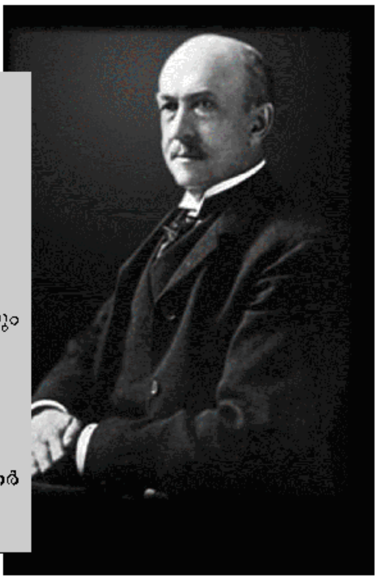

വംശകേന്ദ്രോന്മുഖത എന്നത് എല്ലാറ്റിന്റെയും കേന്ദ്രം സ്വന്തം സംഘമാണെന്നും മറ്റുള്ള സംഘങ്ങളെ അളക്കുന്നതും മൂല്യനിർണയം ചെയ്യുന്നതും സ്വന്തം സംഘത്തെ ആധാരമാക്കിയിട്ടാണെന്നുമുള്ള കാഴ്ചപ്പാടാണ്. ഓരോ സംഘവും സ്വന്തം അഭിമാനത്തെയും പൊങ്ങച്ചത്തെയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ആധിപത്യത്തെ പറ്റി വീമ്പുപറയുകയും അതിന്റെ ദിവ്യത്വത്തെ സ്തുതിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരെ അവജ്ഞയോടെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു.

വില്യം ഗ്രഹാം സമ്നർ

അതിന്റെ സവിശേഷത നഷ്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുമില്ല. വ്യത്യസ്തരീതികളും രൂപങ്ങളും ശബ്ദങ്ങളും കലാവസ്തുതകളും ഉൾപ്പെടുത്തി സാർവജനീനത സംസ്കാരങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായ ഒരു സ്വത്വം നൽകുന്നു. ആധുനിക വാർത്താവിനിമയ ഉപാധികൾ സംസ്കാരങ്ങളുടെ ദൂരം കുറയ്ക്കുന്ന ആഗോള ലോകക്രമത്തിൽ സാർവജനീനമായ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ വ്യത്യസ്ത സ്വാധീനങ്ങളെ അനുവദിച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ട് സ്വന്തം സംസ്കാരത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ സഹായിക്കുന്നു.

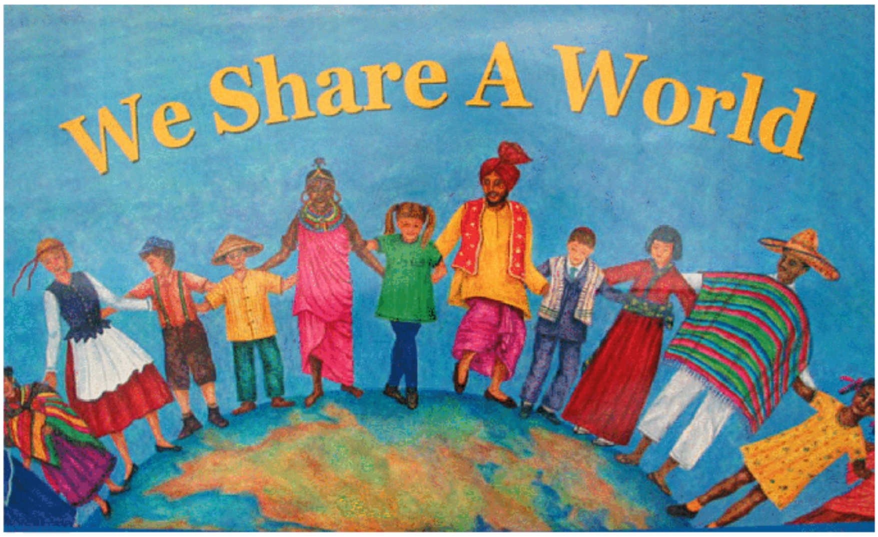

താഴെ കൊടുത്ത കോളത്തിലെ വാക്കുകൾ ശ്രദ്ധിക്കുക.

'ഹിംഗ്ലിഷ്' ലോകത്തെ കീഴടക്കിയേക്കാം.

എയർ ഡാഷ് (Travell by Air), ഷഡി (Underpants), ചായ (Indian Tea), ക്രോർ (10 Million), ഡക്കോയ്റ്റ് (Thief), ലാക്ക് (100000), ലാംപറ്റ് (Thug), ഗോരാ (White Person), ജൻഗ്ലി (Uncouth), ഒപ്റ്റിക്കൽ (Spectacles), പ്രിപോൺ (Bring Forward), സ്റ്റപ്പിനി (Spare Tyre), വുഡ്-ബി (Fiance or Fiancee) എന്നിവ ചില ഹിംഗ്ലിഷ് പദങ്ങളാണ്. ഹിംഗ്ലിഷിലുള്ള പദങ്ങൾ പലതും ബ്രിട്ടിഷുകാർക്കും അമേരിക്കക്കാർക്കും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. ടൈം പാസ്, പക്ക (Pukka) എന്നിവ ഇതിനുദാഹരണങ്ങളാണ്. ഈയിടെ പുറമ്പോക്കു പണി കരാറിന്റെ ഭാഗമായി പുതുതായി ഉണ്ടായ പദമാണ് 'ബംഗളൂർഡ്'

സാംസ്കാരികമാറ്റം (Cultural change)

സമൂഹങ്ങൾ അവയുടെ സാംസ്കാരികക്രമങ്ങളെ (patterns) മാറ്റുന്ന രീതിയെയാണ് സാംസ്കാരികമാറ്റം എന്നു പറയുന്നത്. ഈ മാറ്റത്തിനുള്ള പ്രചോദനം ആന്തരികമോ ബാഹ്യമോ ആകാം. പുതിയ കാർഷികരീതികൾ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ ഉൽപ്പാദനം വർധിക്കുകയും അത് കാർഷികസമുദായത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യോപയോഗത്തിലും ജീവിതത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയിലും മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നത് സാംസ്കാരികമാറ്റത്തിന്റെ ആന്തരിക കാരണങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണമാണ്. എന്നാൽ ആക്രമണത്തിന്റെയോ കോളനിവൽക്കരണത്തിന്റെയോ രൂപത്തിലുള്ള ഇടപെടൽ ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ സംസ്കാരത്തിൽ ആഴത്തിലുള്ള മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കും. ഇത്തരം മാറ്റങ്ങൾ ബാഹ്യകാരണങ്ങൾക്കുള്ള ഉദാഹരണമാണ്.

പാരിസ്ഥിതികമാറ്റങ്ങളിലൂടെയും മറ്റു സംസ്കാരങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധങ്ങളിലൂടെയും സാംസ്കാരികമാറ്റങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതിയിലുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയെ തന്നെ മാറ്റിമറിച്ചേക്കാം. വനവാസികളായ സമുദായങ്ങൾക്ക് വനത്തിലേക്കുള്ള പ്രവേശനവും വനവിഭവങ്ങളും നിയമംമൂലം നിഷേധിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് അവരെയും അവരുടെ ജീവിതരീതിയെയും വിനാശകരമായി ബാധിക്കും. വനവിഭവങ്ങളുടെ നഷ്ടം ഏറ്റവും ദോഷകരമായി ബാധിച്ചിട്ടുള്ളത് വടക്കു-കിഴക്കൻ ഇന്ത്യയിലെയും മധ്യേന്ത്യയിലെയും ഗോത്രസമൂഹങ്ങളെയാണ്.

പരിണാമപരമായ മാറ്റങ്ങൾക്കൊപ്പം വിപ്ലവകരമായ മുന്നേറ്റങ്ങളും ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. സംസ്കാരത്തിന് ത്വരിതഗതിയിൽ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ, അതിന്റെ മൂല്യങ്ങളും അർഥവ്യവസ്ഥകളും സമൂലമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമാകുന്നു. അപ്പോൾ സമൂഹത്തിൽ വിപ്ലവകരമായ മുന്നേറ്റങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടൽ, സാങ്കേതികമാറ്റങ്ങൾ, പാരിസ്ഥിതികമാറ്റങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം വിപ്ലവകരമായ അവസ്ഥകൾക്ക് തുടക്കം കുറിക്കുന്നു. 1789 ലെ ഫ്രഞ്ച്‌വിപ്ലവം ഫ്രഞ്ച് സമൂഹത്തിൽ സമൂലമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുകയുണ്ടായി. അത് ഫ്രാൻസിലെ എസ്റ്റേറ്റ് വ്യവസ്ഥയെ തകർക്കുകയും രാജവാഴ്ച അവസാനിപ്പിക്കുകയും പൗരരിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം, സമത്വം, സാഹോദര്യം എന്നീ മൂല്യങ്ങൾ സന്നിവേശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അടുത്ത കാലത്തായി ഇലക്ട്രോണിക്-അച്ചടിമാധ്യമങ്ങളുടെ രംഗത്തുണ്ടായ അതിശയകരമായ പുരോഗതി സാംസ്കാരിക മേഖലയിൽ വിപ്ലവങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. സാമൂഹീകരണം എന്ന സങ്കൽപ്പനം മനസ്സിലാക്കാൻ ഒന്നാമത്തെ അധ്യായത്തിലെ വ്യക്തികളും സമൂഹവും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരപ്രവർത്തനം എന്നത് ഓർത്തെടുക്കാം.

III
സാമൂഹീകരണം (Socialisation)

"സസ്യങ്ങൾ, കന്നുകാലികൾ, അതിഥികൾ, സദ്യകൾ, ഉത്സവങ്ങൾ, കലഹങ്ങൾ, സുഹൃത്തുക്കൾ, കൂട്ടുകാർ, വിവേചനം, അവഹേളനം മുതലായ നമുക്കു ചുറ്റുപാടുമുള്ളതെല്ലാംകൂടി ചേർന്നതാണ് ഒരു സമ്പൂർണജീവിതം എന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇവയിൽ മിക്കവയുടെയും സാന്നിധ്യമുള്ള ഒരിടമാണ് എന്റെ വീട്. എങ്കിലും ജീവിതം ചിലപ്പോൾ സങ്കീർണമാണ്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു, അതെത്ര സമ്പൂർണമായിരുന്നെന്ന്. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു കുട്ടിക്കാലത്തിന് ഞാൻ നന്ദി പറയുന്നു. കാരണം, എന്റെ കുട്ടിക്കാലത്ത് ചിലരുടെ കഷ്ടതകളും അതിലൂടെ ഞാൻ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ സമഗ്രമായ ധാരണകളും എന്റെ ജീവിതം തിളക്കമുള്ളതാക്കി." (വൈദേഹി 1945)

ജനനസമയത്ത് ഒരു ശിശുവിന് സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചോ സാമൂഹികസ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചോ യാതൊന്നുമറിയില്ല. എന്നാൽ വളർന്നുവരുമ്പോൾ ഭൗതികലോകത്തെക്കുറിച്ചും നല്ല കുട്ടി, ചീത്തക്കുട്ടി, പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന പെരുമാറ്റം, നിരാകരിക്കപ്പെടുന്ന പെരുമാറ്റരീതി എന്നിവയെക്കുറിച്ചെല്ലാം കുട്ടി മനസ്സിലാക്കുന്നു. നിസ്സഹായനായ ഒരു ശിശു ക്രമേണ സ്വയം ബോധവാനും അറിവുള്ള വ്യക്തിയും ജനിച്ചുവളർന്ന സംസ്കാരത്തിന്റെ രീതികളിൽ നിപുണനുമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സാമൂഹീകരണം. മിഡ്നാപൂരിലെ ചെന്നായ്ക്കുട്ടികളുടെ (Wolf Children of Midnapore) കഥ നിങ്ങൾ കേട്ടിരിക്കുമല്ലോ. 1920-ൽ ബംഗാളിലെ മിഡ്നാപൂരിലുള്ള ഒരു ചെന്നായ്ഗുഹയിൽ രണ്ട് ചെറിയ പെൺകുട്ടികളെ കണ്ടെത്തുകയുണ്ടായി. അവർ മൃഗങ്ങളെപോലെ നാലുകാലിലാണ് നടന്നിരുന്നത്. പച്ച മാംസമാണ് അവർ കഴിക്കാനിഷ്ടപ്പെട്ടത്. സംസാരിക്കാൻ കഴിവില്ലാതിരുന്ന അവർ ചെന്നായ്ക്കളെ പോലെ ഓരിയിട്ടിരുന്നു. ഇത്തരം സംഭവങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സാമൂഹീകരണമില്ലെങ്കിൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്ന് ഇത്തരം അനുഭവങ്ങൾ നമുക്ക് കാണിച്ചുതരുന്നു.

നമ്മൾ ഇതുവരെ ചർച്ചചെയ്തത് നവജാതശിശുക്കളുടെ സാമൂഹീകരണത്തെക്കുറിച്ചാണ്. ഒരു കുട്ടിയുടെ ജനനം ആ കുട്ടിയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ ഉത്തരവാദപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിതത്തിലും മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുന്നുണ്ട്. പുതിയ പഠനാനുഭവങ്ങൾക്ക് അവരും വിധേയരാവുന്നു. ഇങ്ങനെ നിരവധി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയും അനുഭവങ്ങളിലൂടെയുമാണ് രക്ഷാകർതൃത്വം രൂപപ്പെട്ടുവരുന്നത്. കുടുംബം ഒന്നിലേറെ തലമുറകളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. അച്ഛനമ്മമാരായിരിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്ക് പേരക്കുട്ടികൾ ജനിക്കുന്നതോടെ പുതിയ രീതിയിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ രൂപപ്പെടുന്നു. ഇതുപോലെ സഹോദരങ്ങൾ ജനിക്കുന്നതോടുകൂടി ഒരു ചെറിയ കുട്ടിയുടെ ജീവിതത്തിലും മാറ്റമുണ്ടാകുന്നു.

സാമൂഹീകരണം ഒരു ആജീവനാന്ത പ്രക്രിയയാണെങ്കിലും അതിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രക്രിയകൾ നടക്കുന്നത് ജീവിതത്തിന്റെ ആരംഭഘട്ടങ്ങളിലാണ്, അഥവാ പ്രാഥമിക സാമൂഹീകരണഘട്ടത്തിലാണ്. ദ്വിതീയസാമൂഹീകരണം ഒരു വ്യക്തിയുടെ ജീവിതാവസാനംവരെ നീളുന്നു.

സാമൂഹീകരണം ഒരു വ്യക്തിയിൽ നിർണായകസ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും, എല്ലാ സ്വാധീനങ്ങളെയും കുട്ടി നിരുപാധികമായി സ്വീകരിക്കുന്ന ഒരു സാംസ്കാരിക നടപടിക്രമ (Cultural Programming) മല്ല സാമൂഹീകരണം. നവജാതശിശുക്കൾപോലും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും ഇച്ഛകളും കരച്ചിലിലൂടെ പ്രകടിപ്പിച്ച് നേടിയെടുക്കാറുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ കുഞ്ഞിന്റെ ജനനത്തോടെ ഒരു കുടുംബത്തിലെ ദൈനംദിന ജീവിതക്രമങ്ങൾ പുനഃക്രമീകരിക്കപ്പെടുന്നത് നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുണ്ടാകുമല്ലോ.

പദവി, പങ്ക്, സാമൂഹികനിയന്ത്രണം, സംഘങ്ങൾ, സാമൂഹികശ്രേണീകരണം, സംസ്കാരം, വഴക്കങ്ങൾ, മൂല്യങ്ങൾ മുതലായ സങ്കൽപ്പനങ്ങളെല്ലാം സാമൂഹീകരണപ്രക്രിയയെ മനസ്സിലാക്കാൻ നമ്മെ സഹായിക്കും. കുട്ടി ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരിക്കുന്നതുപോലെ സഹോദരീസഹോദരന്മാരും മാതാപിതാക്കളും മറ്റു ബന്ധുക്കളുമടങ്ങുന്ന ഒരു വലിയ ബന്ധഗണത്തിലെ അഥവാ കുലത്തിലെ (Clan) അംഗം കൂടിയാണ്. അവൻ/അവൾ ഒരു അണുകുടുംബത്തിലെയോ കൂട്ടുകുടുംബത്തിലെയോ അംഗമാകാം. അതേസമയം അവൻ/അവൾ ഒരു ഗോത്രം, ഉപജാതി, കുലം, മതസംഘം, ഭാഷാവിഭാഗം എന്നിവപോലുള്ള ഒരു വലിയ സമൂഹത്തിലെ അംഗം കൂടിയാണ്. ഈ സംഘങ്ങളിലെയും സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും അംഗത്വം ചില പെരുമാറ്റരീതികളും മൂല്യങ്ങളും അവരുടെ മേൽ അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നു. ഈ അംഗത്വങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അവൻ/അവൾ നിർവഹിക്കേണ്ട ചില ധർമങ്ങളുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു മകന്റെയോ മകളുടെയോ പേരക്കുട്ടിയുടെയോ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വിദ്യാർഥിയുടെയോ. ഇവയെല്ലാം ഒരേസമയം നിർവഹിക്കേണ്ട ബഹുമുഖധർമങ്ങളാണ്. ഈ സംഘങ്ങളുടെ വഴക്കങ്ങളും മനോഭാവങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും പെരുമാറ്റമാതൃകകളും പഠിക്കുന്ന പ്രക്രിയ ജീവിതാരംഭത്തിൽത്തന്നെ തുടങ്ങുകയും ജീവിതാവസാനം വരെ തുടരുകയും ചെയ്യും.

ഒരു സമൂഹത്തിലെ തന്നെ വിവിധ ജാതികളിലും പ്രദേശങ്ങളിലും സാമൂഹികവർഗങ്ങളിലും മതവിഭാഗങ്ങളിലും ഗോത്രങ്ങളിലുംപെട്ട കുടുംബങ്ങളിലെ മാനദണ്ഡങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരാളുടെ സംസാരഭാഷ അയാൾ ഏതു പ്രദേശത്തുനിന്നു വരുന്നു എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കും. ഒരാളുടെ ഭാഷ, സംസാരഭാഷയോടാണോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രമാണവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ലിഖിതഭാഷയോടാണോ അടുത്തിരിക്കുന്നത് എന്നത് കുടുംബത്തിലെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-സാംസ്കാരിക ചുറ്റുപാടിനെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്.

സാമൂഹീകരണത്തിന്റെ നിർവാഹകർ (Agencies of Socialisation)

ഒരു കുട്ടിയെ സാമൂഹീകരിക്കുന്ന ധാരാളം ഏജൻസികളും സ്ഥാപനങ്ങളുമുണ്ട്. കുടുംബം, വിദ്യാലയം, സമസംഘം, അയൽപക്കം, തൊഴിൽസംഘം, സാമൂഹികവർഗം, ജാതി, പ്രദേശം, മതം എന്നിവയൊക്കെ അതിലുൾപ്പെടുന്നു.

കുടുംബം (Family)

കുടുംബസംവിധാനം വ്യത്യസ്തമായിരിക്കുന്നതുപോലെ വിഭിന്ന സംസ്കാരങ്ങളിൽ വളരുന്ന ശിശുക്കളുടെ അനുഭവങ്ങളും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. നിങ്ങളിൽ പലരും മാതാപിതാക്കൾക്കും സഹോദരങ്ങൾക്കുമൊപ്പം അണുകുടുംബങ്ങളിൽ ജീവിക്കുമ്പോൾ മറ്റു ചിലർ വിസ്തൃതകുടുംബങ്ങളിൽ നിരവധി അംഗങ്ങൾക്കൊപ്പം കഴിയുന്നു. അണുകുടുംബങ്ങളിൽ മാതാപിതാക്കൾ പ്രധാന സാമൂഹീകരണ നിർവാഹകരെങ്കിൽ വിസ്തൃതകുടുംബങ്ങളിൽ മുത്തച്ഛൻ, മുത്തശ്ശി, അമ്മാവൻ അല്ലെങ്കിൽ മച്ചുനൻ എന്നിവർ കൂടുതൽ നിർണായകമാകുന്നു.

ഒരു വീട്ടുജോലിക്കാരിയുടെ മകൾ അവളെ സ്വയം വിലയിരുത്തുമ്പോഴും അവരുടെ അമ്മ ജോലി ചെയ്യുന്ന കുടുംബം വിലയിരുത്തുമ്പോഴും കാണുന്ന സാമ്യ വ്യത്യാസങ്ങൾ എഴുതുക.

ഒരു കുട്ടി വസ്ത്രങ്ങൾക്കായി കൂടുതൽ പണം മുടക്കുമ്പോൾ മറ്റൊരു കുട്ടി വളകൾ വാങ്ങാനായി പണം മുടക്കുന്നു.
ഇവർ ഒരേ സിനിമയും സീരിയലുമാണ് കാണുന്നതെങ്കിലും അവർ വ്യത്യസ്ത ഗ്രാമ്യഭാഷ സ്വീകരിക്കുന്നു.

താഴെ തന്നിരിക്കുന്നവയുടെ സാന്നിധ്യമോ അസാന്നിധ്യമോ ഏതാണ് നിങ്ങളെ ഒരു വ്യക്തി യെന്ന നിലയിൽ ഏറ്റവും കൂടു തൽ സ്വാധീനിക്കുന്നത്.

- (ഉടമസ്ഥത)
  - ടെലിവിഷൻ മ്യൂസിക് സിസ്റ്റം
- (ഇടം)
  - സ്വന്തമായ ഒരു മുറി
- (സമയം)
  - വിദ്യാലയത്തിലെ സമയവും വീട്ടുകാര്യങ്ങളും മറ്റും സന്തുലിതമായി കൊണ്ടുപോവുന്നത്.
- (അവസരങ്ങൾ)
  - യാത്രകൾ, സംഗീതപഠനം
- (നിങ്ങളുടെ ചുറ്റുപാടുകൾ)

ഒരു സമൂഹത്തിലെ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കിടയിൽ കുടുംബങ്ങളുടെ സ്ഥാനം വ്യത്യസ്തമാണ്. പരമ്പരാഗത സമൂഹങ്ങളിൽ ഒരു വ്യക്തി ജനിക്കുന്ന കുടുംബമാണ് അയാളുടെ സാമൂഹികപദവി (Social Status) നിർണയിക്കുന്നത്. ഒരു വ്യക്തി ജനിക്കുന്ന കുടുംബത്തിന്റെ പ്രദേശവും സാമൂഹികവർഗവും സാമൂഹീകരണത്തിന്റെ മാതൃകകളെ ഗണ്യമായി ബാധിക്കുന്നു. കുട്ടികൾ അവരുടെ പെരുമാറ്റസവിശേഷതകൾ സ്വായത്തമാക്കുന്നത് മാതാപിതാക്കളിൽനിന്നും അയൽപക്കത്തിൽനിന്നും അല്ലെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നുമൊക്കെയാണ്.

ചില കുട്ടികൾ മാതാപിതാക്കളുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ തർക്കമറ്റ രീതിയിൽ സ്വീകരിക്കുന്നു. മാറ്റങ്ങൾ വളരെ വേഗം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമകാലീനലോകത്ത് ഇത് സത്യമാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും വ്യത്യസ്ത സാമൂഹീകരണ നിർവാഹകരുടെ സാന്നിധ്യം കുട്ടികളുടെയും കൗമാരക്കാരുടെയും രക്ഷിതാക്കളുടെയും തലമുറകൾക്കിടയിൽ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ തമ്മിൽ ധാരാളം വ്യത്യാസങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

കുടുംബത്തിൽ നിന്നു നിങ്ങൾ പഠിച്ചതിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തമായി സമസംഘത്തിൽ നിന്നോ മാധ്യമങ്ങളിൽനിന്നോ വിദ്യാലയത്തിൽ നിന്നോ അനുഭവപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യത്തിന് ഉദാഹരണം കണ്ടെത്തുക.

സമസംഘം (Peer groups)

സാമൂഹീകരണത്തിന്റെ മറ്റൊരു നിർവാഹ കഘടകമാണ് സമസംഘം. കുട്ടികളുടെ സമപ്രായക്കാരായ സുഹൃദ്സംഘങ്ങളാണ് സമസംഘങ്ങൾ. ചില സംസ്കാരങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് പരമ്പരാഗത ചെറുസമൂഹങ്ങളിൽ വയസ്സിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സമസംഘം രൂപപ്പെടുന്നത്. നാലോ അഞ്ചോ വയസ്സിനുമുകളിലുള്ള കുട്ടികൾ അവരുടെ സമപ്രായക്കാരായ സുഹൃത്തുക്കളുമൊത്ത് ധാരാളം സമയം ചെലവഴിക്കുന്നു.

സമസംഘങ്ങൾ എന്ന പദത്തിന് തുല്യർ എന്നാണർഥം. ചെറിയ കുട്ടികൾക്കിടയിലുണ്ടാകുന്ന സൗഹൃദബന്ധങ്ങൾ സമത്വാധിഷ്ഠിതമായിരിക്കും (Egalitarian). കായികമായി ശക്തരായ കുട്ടികൾ മറ്റുള്ളവരുടെ മേൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമിച്ചേക്കും. എങ്കിലും കുടുംബസാഹചര്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് കൊടുക്കൽ വാങ്ങലുകൾ അവർക്കിടയിൽ കൂടുതലായി നിലനിൽക്കും.

മാതാപിതാക്കൾ അവരുടെ അധികാരമുപയോഗിച്ച് കുട്ടികളുടെമേൽ പെരുമാറ്റച്ചട്ടം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ സമസംഘങ്ങളിൽ ഇതിനു വിപരീതമായി വ്യത്യസ്ത തരത്തിലുള്ള സഹവർത്തിത്വമാണ് കുട്ടി കണ്ടെത്തുന്നത്. അവിടെ പെരുമാറ്റച്ചട്ടങ്ങൾ പരിശോധിക്കുകയും പരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സമപ്രായക്കാരുമായുള്ള ബന്ധം ഒരു വ്യക്തിയുടെ ജീവിതത്തിലുടനീളം വലിയ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നു. ഒരേ സ്ഥലത്ത് ജോലിചെയ്യുകയോ മറ്റോ ചെയ്യുന്ന അനൗപചാരിക സംഘങ്ങൾ വ്യക്തികളുടെ മനോഭാ

വവും സ്വഭാവവും രൂപപ്പെടുത്തിയെടുക്കുന്ന തിൽ പ്രധാന പങ്കു വഹിക്കുന്നു.

സുഹൃത്തുക്കളുമായും രക്ഷിതാക്കളുമായും മുതിർന്ന ആളുകളുമായുമുള്ള ഇടപെടലുകളിൽ നിങ്ങൾക്കുണ്ടായ അനുഭവം, വ്യത്യാസങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കുക. എന്താണ് ഇവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം? പദവിയെക്കുറിച്ചും (Status) പങ്കിനെക്കുറിച്ചും (Role) മുൻ അധ്യായങ്ങളിൽ നടത്തിയ ചർച്ചകൾ ഈ വ്യത്യാസങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ നിങ്ങളെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

വിദ്യാലയങ്ങൾ (Schools)

ഒരു നിശ്ചിതമായ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിഷയങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്ന ഔപചാരിക പ്രക്രിയയാണ് വിദ്യാലയങ്ങളിലെ പഠനം. സ്കൂളുകൾ എല്ലാ അർഥത്തിലും സാമൂഹീകരണത്തിന്റെ ഏജൻസി കൂടിയാണ്. സ്കൂളുകളിൽ ഔപചാരിക പാഠ്യപദ്ധതിയോടൊപ്പം കുട്ടികളുടെ പഠനത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന പാഠ്യ (Hidden curriculum) പദ്ധതിയുമുണ്ടെന്ന് സമൂഹശാസ്ത്രജ്ഞർ പറയുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെയും ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെയും ചില സ്കൂളുകളിൽ പെൺകുട്ടികൾ, അപൂർവമായി ആൺകുട്ടികളും അവരുടെ ക്ലാസ്മുറികൾ വൃത്തിയാക്കണമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. ചില സ്കൂളുകളിൽ ഇതിനെ എതിർക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. അവരിൽനിന്നുനുള്ള സമൂഹം പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത ജോലികൾ ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഈ എതിർപ്പു പ്രകടിപ്പിച്ചത്. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങൾ കണ്ടെത്താമോ?

ബഹുജനമാധ്യമം (Mass Media)

ബഹുജനമാധ്യമം നമ്മുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിന്റെ അവശ്യഘടകമായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. ടെലിവിഷൻ പോലെയുള്ള ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങൾ ഇന്ന് വ്യാപകമാണ്. ഇതുപോലെ അച്ചടിമാധ്യമത്തിന്റെ പ്രാധാന്യവും വർധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 19- ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അച്ചടിമാധ്യമങ്ങളുടെ തുടക്കത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ 'പെരുമാറ്റപുസ്തകങ്ങൾ' (Conduct Books) അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. നല്ല വീട്ടമ്മമാരും കൂടുതൽ ശ്രദ്ധാലുക്കളായ ഭാര്യമാരും ആകാനുള്ള നിർദേശങ്ങൾ സ്ത്രീകൾക്ക് അവ നൽകിയിരുന്നു. അത്തരം പുസ്തകങ്ങൾ പല ഭാഷകളിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. മാധ്യമങ്ങൾ വിവരങ്ങളുടെ ലഭ്യത കൂടുതൽ ജനാധിപത്യപരമാക്കുന്നു. സാക്ഷരതാകേന്ദ്രങ്ങളോ റോഡുകളോ ഇല്ലാത്ത കുഗ്രാമങ്ങളിൽ പോലും ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങൾക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയും.

കുട്ടികളിലും യുവാക്കളിലും ടെലിവിഷൻ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത്തെക്കുറിച്ച് നിരവധി ഗവേഷണങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. ബ്രിട്ടനിലെ ഒരു പഠനം വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് നൂറ് സ്കൂൾ പ്രവൃത്തിദിനങ്ങൾക്ക് തുല്യമായ സമയം കുട്ടികൾ ടി.വി. കാണാൻ ചെലവഴിക്കുന്നു എന്നാണ്. പ്രായപൂർത്തിയായവരും ഇതിൽ ഒട്ടും പുറകിലല്ല. പരിമാണാത്മക കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി ഇത്തരം ഗവേഷണ കണ്ടെത്തലുകൾ എപ്പോഴും അനുമാനങ്ങളെ നിർണായകമാക്കുന്നില്ല. ടെലിവിഷൻ സ്ക്രീനിൽ കാണുന്ന അക്രമദൃശ്യങ്ങളും അതു കാണുന്ന കുട്ടികളിലെ പെരുമാറ്റവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഇപ്പോഴും ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

മാധ്യമങ്ങൾ ജനങ്ങളെ എങ്ങനെ സ്വാധീനിക്കുമെന്ന് ഒരാൾക്കും പ്രവചിക്കാനാവില്ല. എന്നാൽ ഒരാളുടെ അനുഭവതലത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ആ സ്വാധീനത്തിന്റെ വ്യാപ്തി എത്രയുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമായി പറയാൻ കഴിയും. ഉദാഹരണമായി, ഇന്ത്യയിലെ ടി.വി. സീരിയലു

കൾക്കും ചലച്ചിത്രങ്ങൾക്കും നൈജീരിയ, അഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ, തിബറ്റിൽ നിന്നുള്ള കുടിയേറ്റക്കാർ എന്നിവർക്കിടയിൽ ധാരാളം പ്രേക്ഷകരുണ്ട്. മഹാഭാരതം മൊഴിമാറ്റം നടത്തി താഷ്കന്റിൽ സംപ്രേഷണം ചെയ്തപ്പോൾ അതിനു വലിയ സ്വീകാര്യതയാണു ലഭിച്ചത്. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷ് മാത്രം സംസാരിക്കുന്ന ലണ്ടനിലെ കുട്ടികൾ മൊഴിമാറ്റം നടത്താതെയുള്ള മഹാഭാരതം ആവേശത്തോടെ വീക്ഷിച്ചു.

ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് സംപ്രേഷണം ചെയ്ത ശക്തിമാൻ സീരിയൽ കണ്ട് കുട്ടികൾ കെട്ടിടങ്ങളുടെ മുകളിൽനിന്ന് ചാടി മാരകമായ അപകടങ്ങൾ സംഭവിക്കുകയുണ്ടായി. അനുകരണത്തിലൂടെ പഠിക്കുക എന്നത് ജനങ്ങൾ പലപ്പോഴും ചെയ്യുന്ന ഒരു രീതിയാണ്. കുട്ടികളും ഇതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തരല്ല.

സ്വന്തം ചുറ്റുപാടുകളിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി എങ്ങനെയാണ് ജനങ്ങൾ സീരിയലുകളെ നോക്കിക്കാണുന്നത്? അല്ലെങ്കിൽ മുത്തച്ഛന്റെയോ മുത്തശ്ശിയുടെയോ ഒപ്പം ടെലിവിഷൻ കാണുമ്പോൾ, പ്രോഗ്രാമുകളുടെ മൂല്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് തർക്കമുണ്ടാകാറുണ്ട്. അത്തരം അവസരങ്ങളിൽ എന്തെല്ലാം കാഴ്ചപ്പാടുകളാണ് ഉരുത്തിരിയുക? ആ കാഴ്ചപ്പാടുകളിൽ മാറ്റം വരാറുണ്ടോ?

മറ്റു സാമൂഹീകരണ നിർവാഹകർ (Other Agencies of Socialisation)

മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച സാമൂഹീകരണ നിർവാഹകരെ കൂടാതെ വ്യക്തികൾ അവരുടെ ജീവിതത്തിലെ നല്ലൊരു പങ്കും ചെലവഴിക്കുന്ന മറ്റു സംഘങ്ങളും സാമൂഹികപശ്ചാത്തലങ്ങളുമുണ്ട്. എല്ലാ സംസ്കാരങ്ങളിലെയും തൊഴിൽ മണ്ഡലങ്ങളിൽ സാമൂഹീകരണം നടക്കുന്നുണ്ട്. വ്യാവസായികസമൂഹങ്ങളിൽ വലിയൊരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾ വീടിനു പുറത്താണ് ജോലി ചെയ്യുന്നത്. പരമ്പരാഗതസമൂഹങ്ങളിൽ വീടിനടുത്തുള്ള പാടങ്ങളിലാണ് ജനങ്ങൾ തൊഴിലെടുത്തിരുന്നത്. ചിലർക്ക് വീടുകളിൽത്തന്നെ പണിശാലകളുണ്ടായിരുന്നു.

സാമൂഹീകരണവും വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യവും (Socialisation and Individual Freedom)

സാധാരണഗതിയിൽ ജനങ്ങളെ പൂർണമായും സാമൂഹികമാനദണ്ഡങ്ങളോടു പൊരുത്തപ്പെടുത്താൻ സാമൂഹീകരണത്തിനു കഴിയില്ല എന്നത് തെളിയിക്കപ്പെട്ടതാണ്. പല ഘടകങ്ങളും സംഘർഷത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. സാമൂഹീകരണ ഏജൻസികൾ തമ്മിൽ, വീടും സമസംഘങ്ങളും തമ്മിൽ, വീടും സ്കൂളും തമ്മിൽ സംഘർഷങ്ങൾ ഉണ്ടായേക്കാം. ജനിച്ചുവളർന്ന സാമൂഹികപശ്ചാത്തലം നമ്മുടെ പെരുമാറ്റത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്നു. അതിനാൽ നമ്മുടെ വ്യക്തിത്വത്തെയും സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛയെയും അത് കവർന്നെടുക്കുന്നു എന്ന അഭിപ്രായം അടിസ്ഥാനപരമായി തെറ്റാണ്. ജനനം മുതൽ മരണം വരെ നമ്മൾ മറ്റുള്ളവരുമായി പരസ്പര പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നു. ഇത് നമ്മുടെ വ്യക്തിത്വത്തെയും പാലിച്ചുവരുന്ന മൂല്യങ്ങളെയും പെരുമാറ്റങ്ങളെയും രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. അതേസമയം സാമൂഹീകരണം നമ്മുടെ വ്യക്തിത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും രൂപപ്പെടുന്നതിന്റെ ഉത്ഭവകേന്ദ്രമാണ്. സാമൂഹീകരണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നമ്മൾ സ്വത്വബോധവും സ്വതന്ത്രമായി ചിന്തിക്കാനും പ്രവർത്തിക്കാനുമുള്ള കഴിവും വളർത്തി എടുക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, സാമൂഹീകരണം വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അപഹരിക്കുകയല്ല, വളർത്തുകയാണു ചെയ്യുന്നത്.

സാമൂഹീകരണം എത്രമാത്രം ലിംഗവൽക്കരിക്കപ്പെടുന്നു?
(How Gendered is Socialisation)

ആൺകുട്ടികൾ തെരുവിനെ കാഴ്ചകൾ കാണാനും ഓടിക്കളിക്കാനും സമയം പോക്കാനും നടക്കാനുമൊക്കെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുമ്പോൾ പെൺകുട്ടികൾക്കത് സ്കൂളിൽ നിന്നു നേരെ വീട്ടിലെത്താനുള്ള ഒരു വഴി മാത്രമായി പരിണമിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല ആക്രമിക്കപ്പെടുമെന്ന ഭയത്താൽ സംഘം ചേർന്നാണവർ സഞ്ചരിക്കുന്നത്. (കുമാർ: 1986)

മുകളിൽ കൊടുത്ത പ്രസ്താവന വായിച്ച് സാമൂഹീകരണപ്രക്രിയ എങ്ങനെയാണ് ലിംഗ വൽക്കരിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നു ചർച്ചചെയ്യുക.

നാലു പാഠങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കി. അടുത്ത പേജ് ശ്രദ്ധാപൂർവം വായിക്കുക. താഴെ പറയുന്ന പ്രമേയങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുക.

- മുതിർന്നവർക്കെതിരായുള്ള പെൺകുട്ടികളുടെ വിപ്ലവത്തിൽ വ്യക്തിയും സമൂഹവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം.
- ഗ്രാമങ്ങളിലും പട്ടണങ്ങളിലും സംസ്കാരത്തിന്റെ നൈതികതലങ്ങൾ എങ്ങനെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു?
- പുരോഹിതന്റെ മകളെ മണി മുഴക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നതിലെ ആരോപിതപദവി.
- 'അവളെ സ്കൂളിലെ സഹപാഠികൾ ആരും ഈ രീതിയിൽ കാണാത്തതിൽ സമാധാനിച്ചു.' എന്ന വാക്യം സാമൂഹിക ഏജൻസികൾ തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും വാക്യം കണ്ടെത്താമോ?

സൂചന:

ലിംഗപരം + മുടിചീകുന്നു, അകമ്പടി, ശിക്ഷ, ശ്രേഷ്ഠമായ പപ്പടത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം, നിശ്ശബ്ദത, കാൽപ്പന്ത് കളിക്കാതിരിക്കൽ.

ഇന്നു വൈകുന്നേരത്തെ ക്ഷേത്രദർശനം അസാധാരണമായ ഒരു ആവേശത്തിലാണ്. ഉച്ച തിരിഞ്ഞ് ഭക്ഷണത്തിനു മുമ്പ് മണി മുഴക്കാനുള്ള തീരുമാനം പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ അവൾക്കും മുതിർന്നവർക്കുമിടയിൽ ഒരു തർക്കമുണ്ടായി.

തങ്കത്തിന് മണിമുഴക്കാമെങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ട് തനിക്ക് കഴിയില്ല – അവൾ കോപത്തോടെ ചോദ്യംചെയ്തു. ഞെട്ടലോടെ ഉയർന്ന ശബ്ദത്തിൽ അവർ പ്രതിഷേധിച്ചു. ക്ഷേത്രത്തിലെ പൂജാരിയുടെ മകളാണ് തങ്കം. മണി തൊടാൻ അവൾക്ക് അനുവാദമുണ്ട്. തങ്കം ഒളിച്ചുകളിക്കാൻ വരുന്ന ഓരോ ദിവസവും അവൾ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി പെരുമാറാറില്ല. അവൾ കോപാകുലയായി പ്രതികരിച്ചു. കൂടാതെ ഞങ്ങൾ ദൈവത്തിനുമുന്നിൽ തുല്യരാണെന്ന് മറ്റുള്ളവരെ പരിഹസിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു. എന്നാൽ ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനുശേഷം അവർ പിറുപിറുക്കുന്നത് കേട്ടു: "എതു ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിലാണ് അവൾ പോകുന്നത്."

അവർ അവളെ ഗൗരവമായി എടുത്തില്ലെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അത് മുതിർന്നവരുടെ പ്രശ്നമാണ്. അവൾക്ക് പ്രായമാകുമ്പോൾ എല്ലാം മനസ്സിലാവും എന്ന് അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചു. അവൾ അവരുടെ അധികാരവും വൈഭവവും ചോദ്യം ചെയ്യാതെ അംഗീകരിക്കുമെന്നും എതിർത്തുനിൽക്കാൻ സ്വപ്നം കാണില്ലെന്നും വിചാരിച്ചു. ഈ സമയം വീണ്ടും വീട്ടിൽ അവൾ അസുഖകരമായ രീതിയിൽ തന്റെ മുടി ഒതുക്കി കെട്ടുന്നതിന് സഹകരിക്കേണ്ടിവന്നു. ഓരോ മുടിയും നിവർന്നതും തിളക്കമുള്ളതും അവസാനം മുടിയുടെ അറ്റം ജീവനറ്റതുപോലെ പിന്നിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നതുവരെ അവളുടെ മുത്തശ്ശി മുടിയിൽ എണ്ണ പുരട്ടി. എന്നിട്ട് അവളുടെ തലയിൽ ഒരു കൈകൊണ്ട് മുടി ഒതുക്കി ഉയർത്തി മുറുക്കി തലക്കുമുകളിൽ കെട്ടി. സഹപാഠികൾ കാണാതിരുന്നതിൽ അവൾ സമാധാനിച്ചു.

അനുഗമിക്കപ്പെടുന്നത് തനിക്ക് എത്രമാത്രം പരിഹാസ്യമായി തോന്നുന്നുവെന്ന് അവർക്ക് എന്താണ് മനസ്സിലാകത്തത്... പണ്ടു പട്ടണത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ എല്ലാ ദിവസവും വിദ്യാലയത്തിലേക്ക് നടന്നുപോകുമായിരുന്നുവെന്ന് അമ്മയോട് എത്രതവണ പറഞ്ഞതാണ്... ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ അമ്പലത്തിനോടു ചേർന്നുള്ള പറമ്പിൽ കാൽപന്ത് കളി തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞത് അവൾ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. കളിക്കാരെ നിരീക്ഷിക്കുന്നത് അവൾക്ക് വളരെ താൽപ്പര്യമായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് ആ കളിയുടെ ഊർജസ്വലതയിൽ ആനന്ദം കണ്ടെത്തുന്നതിലും അതിലെ പരുഷമായ ശബ്ദത്തിലുള്ള വിവരണങ്ങൾ കേളുനായരെ തീവ്രമായി പ്രകോപിപ്പിച്ചതും...

തിരക്കേറിയ പ്രധാന ദേവാലയത്തിൽ അവൾ വേഗത്തിൽ വന്നു. അവളുടെ തീരുമാനത്തെക്കുറിച്ച് പശ്ചാത്തപിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് അവൾ തിക്കിത്തിരക്കി മുതിർന്ന സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിലൂടെ കുഴപ്പംപിടിച്ച പടികളിൽ നീങ്ങി. മുകളിലുള്ള വലിയ മണിയുടെ കാഴ്ച അവളിൽ ആവേശം ജനിപ്പിച്ചു. കേളുനായരുടെ ഭ്രാന്തചിത്തനായ ഭീഷണികൾ അവൾക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, അവൾ മുകളിലെത്തി, മണി മുഴക്കി. അത്യുച്ചത്തിൽ മുഴങ്ങുന്ന മണിയുടെ ശബ്ദത്തിൽ, എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് കേളുനായർ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് അവൾ പടികൾ താഴെക്കിറങ്ങി. കേളുനായർ തന്നെ വലിച്ചിഴക്കാൻ അനുവദിക്കുമ്പോഴും ഇരുണ്ട നോട്ടങ്ങളും പിന്തുടരുന്ന ഒതുങ്ങിയ മർമരങ്ങളും അവൾ മങ്ങലോടെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു... അവൾ ദാരുണമായ അഭിമാനഭംഗത്തിലായിരുന്നു. ചുണ്ടുകൾ പൂട്ടിക്കെട്ടിയ അവരുടെ നിശ്ശബ്ദത ഭാഷണത്തേക്കാൾ അപരിമിത വാചാലതയായിരുന്നു... അത്താഴത്തിന് തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട പപ്പടത്തിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ അസാന്നിധ്യംപോലെ...

(From The Bell, by Gita Krishnakutty)

അൽപ്പംകൂടി...

ഒരു പ്രത്യേക സംസ്കാരത്തിന്റെ അനുഗുണ അംഗമായിത്തീരാൻ വേണ്ടുന്ന മനോഭാവങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും വ്യക്തി ആർജിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സാമൂഹീകരണം. ഉദാഹരണത്തിന്, എസ്കിമോ കുട്ടികൾ പക്ഷികളുടെയും മത്സ്യങ്ങളുടെയും വേവിക്കാത്ത (പാകം ചെയ്യാത്ത) കുടൽമാല ആസ്വദിച്ച് ഭക്ഷിക്കാറുണ്ട്. ചൈനക്കാരായ കുട്ടികൾ പന്നിയുടെ ആമാശയ കോശങ്ങൾ രുചിക്കാൻ പഠിക്കുന്നു. എന്നാൽ നമ്മൾ ഇത്തരം വസ്തുക്കൾ ഭക്ഷിക്കുന്ന തരത്തിൽ സാമൂഹീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സാമൂഹീകരണം എന്നത് പ്രായത്തിനും ലിംഗഭേദത്തിനും (Gender) സാമൂഹികപശ്ചാത്തലത്തിനും അനുസൃതമായി സമൂഹം നമ്മിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിനോടും ചേർന്നുനിൽക്കലാണ്. ജീവശാസ്ത്രപരമായ കുട്ടി (Biological child) സവിശേഷമായ സാംസ്കാരികസ്വത്വം (Cultural identity) നേടുകയും അതിനൊപ്പം പ്രതികരിക്കാൻ പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് സാമൂഹീകരണം എന്നു ചുരുക്കിപ്പറയാം. സാമൂഹീകരണം എന്നത് എല്ലാ സങ്കീർണതയോടും കൂടിയ സാമൂഹികപഠനപ്രക്രിയയാണ്. പ്രാഥമികം അല്ലെങ്കിൽ അടിസ്ഥാന സാമൂഹിക സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നുള്ള അബോധമായ വ്യക്ത്യധിഷ്ഠിത പ്രക്രിയയാണ് (Subjective Process) സാമൂഹീകരണം. എന്നാൽ വിദ്യാഭ്യാസം (Education) ഒരു സുബോധ പരിശ്രമമാണ്. അത് ദ്വിതീയ സാമൂഹികസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് മനപ്പൂർവം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.
(ഉദാ : വിദ്യാലയം)

Reference

P. M.Nayak, 2016. Sociology of Education. New Delhi ; Best publishing house

സാംസ്കാരിക പരിണാമത്വം (Cultural Evolutionism)

പ്രകൃതിയിലെ മറ്റിനങ്ങളെപ്പോലെ സംസ്കാരവും വ്യത്യസ്തതകളിലൂടെയും സ്വാഭാവിക തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെയും പരിണാമത്തിനു വിധേയമാകുന്നു എന്നവകാശപ്പെടുന്ന സിദ്ധാന്തമാണിത്.

എസ്റ്റേറ്റ് സമ്പ്രദായം (Estate System)

ഫ്യൂഡൽകാലഘട്ടത്തിൽ യൂറോപ്പിൽ നിലനിന്നിരുന്ന തൊഴിലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഒരു ശ്രേണീകരണ രീതിയാണിത്. പ്രഭുക്കൾ, പുരോഹിതർ, സാധാരണക്കാർ എന്നിവരാണ് ഈ മൂന്ന് എസ്റ്റേറ്റുകൾ. അവസാന വിഭാഗക്കാർ മുഖ്യമായും തൊഴിലാളികളും മധ്യവർഗവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുമായിരുന്നു. ഓരോ എസ്റ്റേറ്റും അതിന്റെ പ്രതിനിധികളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നു. എന്നാൽ കർഷകർക്കും തൊഴിലാളികൾക്കും വോട്ടവകാശം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ബൃഹതപാരമ്പര്യം (Great Tradition)

എഴുതപ്പെട്ടതും സമൂഹത്തിലെ വിദ്യാസമ്പന്നരും അറിവുള്ളവരുമായ കുലീനർക്കു സ്വീകാര്യവുമായ സംസ്കാരത്തിന്റെ അഥവാ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ സ്വഭാവഗുണങ്ങളെ ബൃഹദ്പാരമ്പര്യം എന്നു വിളിക്കുന്നു.

ലഘുപാരമ്പര്യം (Little Tradition)

വാമൊഴിയിലൂടെ ഗ്രാമീണതലത്തിൽ പ്രചരിക്കപ്പെടുന്ന സാംസ്കാരിക ഗുണങ്ങളെ അഥവാ പാരമ്പര്യങ്ങളെ ലഘുപാരമ്പര്യം എന്നു പറയുന്നു.

ആത്മബിംബം (Self Image)

മറ്റുള്ളവരുടെ കണ്ണിലൂടെ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ഒരാളുടെ രൂപം.

സാമൂഹികപങ്ക് (Social Roles)

ഒരു വ്യക്തിയുടെ സാമൂഹികപദവിക്കും സ്ഥാനത്തിനുമനുസരിച്ചുള്ള അധികാരങ്ങളും ചുമതലകളും.

സാമൂഹീകരണം (Socialisation)

നാം സമൂഹത്തിലെ ഒരംഗമായിത്തീരുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സാമൂഹീകരണം.

ഉപസംസ്കാരം (Sub Culture)

വലിയ സംസ്കാരങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കാണുന്ന പ്രത്യേക വിശ്വാസങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും പ്രതീകങ്ങളുമുള്ള വേറിട്ട ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ സംസ്കാരം.

1. ദൈനംദിന ജീവിതത്തിൽ സംസ്കാരം എന്ന വാക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതും സമൂഹശാസ്ത്രത്തിൽ സംസ്കാരത്തെ മനസ്സിലാക്കുന്നതും എങ്ങനെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു?
2. സംസ്കാരത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത മാനങ്ങൾ കൂടിച്ചേർന്ന് എങ്ങനെയാണ് ഒരു പൊതുസംസ്കാരം രൂപപ്പെടുന്നത് എന്നു വിശകലനം ചെയ്യുക.
3. നിങ്ങൾക്കു പരിചയമുള്ള ഏതെങ്കിലും രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങൾ താരതമ്യം ചെയ്യുക.
4. സാമൂഹികമാറ്റങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിക്കാൻ അവലംബിക്കാവുന്ന രണ്ടു സമീപനരീതികൾ ചർച്ചചെയ്യുക.
5. സാർവജനീനതയെ ആധുനികതയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുക.
6. വംശകേന്ദ്രോന്മുഖത നിരീക്ഷിച്ച് ഉദാഹരണങ്ങൾ നൽകുക.
7. നിങ്ങളുടെ തലമുറയിലെ സാമൂഹീകരണത്തിൽ ഏറ്റവും സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്ന ഏജന്റ് ഏതാണ്? ഇത് മുമ്പുള്ളവയിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമാണെന്നു നിങ്ങൾ കരുതുന്നത് എന്തുകൊണ്ട്?

ARMILLAS, PEDRO. 1968. 'The concept of civilisation', in SILLS, DAVID. ed. *The International Encyclopedia of Social Science*. Free Press-Macmillan, New York.

BERGER, P.L. 1963. *Invitation to Sociology : A Humanistic Perspective*. Penguin, Harmondsworth.

GEERTZ, CLIFFORD. 1973. *The Interpretation of Cultures*. Basic Books, New York.

GIDDENS, ANTHONY. 2001. *Sociology*. Polity Press, Cambridge.

Indira Gandhi National Open University (IGNOU), Unit 9, *Agencies of Socialisation*.

Indira Gandhi National Open University (IGNOU), Unit 8, *Nature of Socialisation*.

KOTTAK, CONRAD P. 1994. *Anthropology : The Exploration of Human Diversity*. Sixth Edition, McGraw-Hill, New York.

KUMAR, KRISHNA. 1986. 'Growing up Male', in *Seminar*. No. 318, February.

LARKIN, BRIAN. 2002. 'Indian Films and Nigeria Lovers, Media and the Creation of Parallel Modernities', in ed. XAVIER, JONATHAN. and ROSALDO, RENATO. *The Anthropology of Globalisation : A Reader*. Blackwell, Malden.

MALINOWSKI, BRONISLAW. 1931. 'Culture', in SELIGMAN. ed. *Encyclopedia of the Social Sciences*. Macmillan, New York.

MUKHERJI, D.P. 1948/1979. *Sociology of Indian Culture*. Rawat Publications, Jaipur.

TYLOR, EDWARD B. 1871/1958. *Primitive Culture : Researches onto the Development of Mythology, Philosophy Religion, Art and Custom.* 2 volumes. Volume 1: *Origins of Culture*. Volume 2. *Religion in Primitive Culture*. Gloucester, Mass, Smith.

VOGT, EVON Z. 1968. 'Culture Change', in SILLS, DAVID. ed. *The International Encyclopedia of Social Science*. Free Press-Macmillan, New York.

WILLIAMS, RAYMOND. 1976. *Keywords : A Vocabulary of Culture and Society*. Fontana/Croom Helm, London.